

Ikitaabo kyo' **Bwigule** **Indangiriro**

Yaga maruba ga Yohana, gali mu yerekana ngiisi íbyâye be mu siku ze'mbeka. Kwokwo, lyo tulonga ukukizi yihangaana, kiri mu malibu giitu.

Mu yaga maruba, Yohana ayandika hi'gulu lya'mabone go akabona yenyene. Mu yaga mabone, hali bindu bingi byo'muharuuro gwa bulinda-bulinda. Iyo miharuuro, yâli mu yerekana ibindu íbikwiziri ku muharuuro. Ku mugani, muli imigashani irinda (1.3), na'mashengero galinda (1.4, 11), ne'mitima irinda (1.4), na'matara galinda (1.12), ne'ndonde zirinda (1.16), na'mahemba galinda, na'masu galinda (5.6), ne'bibuga birinda (8.2), ne'mikungulo irinda (10.3), ne'byereso birinda (12.1, 3; 13.13-14; 15.1; 16.14; 19.20), ne'njembe zirinda (12.3), na'malibu galinda (15.6), ne'mitanga irinda (15.7), na'baami balinda (17.10).

Amagambo ágali mu yaga maruba, kundu abandu bali mu gasobaanura ku njira ya kwingi-kwingi, haliko akalimbi kaago kabonekeriiri: Ku lusiku lwe'mberuuka, Kirisito agaahima abagoma baage booshi, kiri na Shetaani. Abafwiri bagatwirwa ulubaaja (20.11-14), na'bandu ba Rurema bagagendi tuula mwi'gulu (21-22).

Imiziizi miguma yi'sikamiro iri mu Bwigule 21.1-2: «Haaho, nanabonaga igulu liyahya, ne'kihugo kihyahya. Mukuba, igulu lya mbere, ne'kihugo kya mbere, byâli mali lenga. Kiri ne'nyaaja, zitâli ki riiri ho. Nanabona i Yerusaleemu mbyahya, akaaya keeru, kagweti kagajooka ukulyoka mwi'gulu imwa Rurema. Kâli limbisiibwi nga muhya keera úwayinyanyaaza mu kugenda imwa yiba.»

Íbiri mwo ku bwofi

- a) Indangiriro (1.1-8)
- b) Ubulangashane bwa mwi'gulu (1.9-20; 4-5)
- c) Amaruba imwa'mashengero galinda (2.1-3.22)
- d) Inungu zirinda (6.1-8.5)
- e) Ibibuga birinda (8.6-11.19)
- f) Idaragooni mwi'gulu (12-13)
- g) Ikyanabuzi na'baganda (14)
- h) Imitanga irinda (15-16)
- i) Bulambe wo'mushule atuka Rurema (17)
- j) Akaaya ke'Babeeri katibukira haashi, abadandaza banakalirira (18)
- k) Shetaani ahimwa (19.1-20.10)
- l) Íbyâye be mwi'gulu (20.11-22.20)
- m) Yohana aseezerana (22.21)

Indangiriro

¹ Yubu bwigule, bulyosiri imwa Yesu Kirisito. Rurema yenyene, ye kamúheereza bwo, gira agwanwe amenyeesa abakozi baage íbikola bu koleka. Yubwo bwigule, Yesu anabuyereka

umukozi wage Yohana, mu kumútumira umuganda wage. ² Uyo Yohana naye, ikyanya akabubona, anatanga ubumasi hi'gulu li'Gambo lya Rurema, na hi'gulu lya Yesu Kirisito. ³ Gano magambo go'buleevi ágayandisirwi hano, bahiriirwi ngiisi ábagagasoma! Bahiriirwi ne'kyanya bagagayuvwa, banakizi gasimbaha. Ne'kyanya gagakolekaga kwo, kikola hoofi.

Umusingo imwa'mashengero galinda

⁴ Yaga maruba, galyoka imwani, nie Yohana. Ganatumwa mu mashengero galinda ga mu kihugo kye'Haziya. Kwokwo, mukizi longa ubugashaane no'mutuula, imwo'lya úli ho, ye wanáli yamiri ho, ye ganaki yija. Mukizi bilonga ne'mwe'mitima irinda íri imbere lye'kitumbi kyage kyo'bwami. ⁵ Mukizi bilongaga ne'mwa Yesu Kirisito. Yehe ye kamasi kemeera. Mukuba, ye kanatangi zuuka mu bafwiri. Ye na twaziri abaami booshi be'kihugo.

Yesu Kirisito atukuuziri. Akayonwa umuko gwage, gira lyo atuguluula mu byaha biitu.

⁶ Anatuyingiza mu bwami bwa Daata Rurema, halinde tube bagingi bo'kukizi múkolera. Akizi yama ali no'bulangashane no'bukalage, halinde imyaka ne'myakuula! Bikizi ba kwokwo!

⁷ Lolagi! Yesu akola agayija mu hibungu!

Abandu booshi banamúbone,
kiri na balya ábakamútumita.

Abandu be'milala yoshi íri mu kihugo bagaalira
ku kimombo hi'gulu lyage!

Bikizi ba kwokwo!

⁸ Nahano Rurema adesiragi kwokuno: «Nie Rurema wo'bushobozi bwoshi! Nie Halifa, na ndi nie Homega.* Nie ndi ho. Nie wanâli yamiri ho. Nie ganaki yija.»

Yohana abona Kirisito mu kati ka'mabone

⁹ Niehe Yohana, nie mwene winyu mu kati ka Yesu. Mu kati kaage, mwo tuli mu longera amalibu. Munali mwo tuli mu yihangaanira, halinde tunalongere mwo'bwami. Na mukuba nâli kizi yigiriza Igambo lya Rurema, nanakizi tanga ubumasi hi'gulu lya Yesu, kyo kikatuma n'gagendi lashwa mu kalira Patimo. ¹⁰ Ku lusiku luguma lwa Nahano,† nâli kolaga mu kati ko'Mutima Mweru. Lyeryo, ha nyuma lyani nanayuvwa izu lihamu ligweti ligadihiriza nga lya kibuga. ¹¹ Yiryo izu, lyanambwira: «Ngiisi byo ugaabona, ubiyandike mu kitaabo! Unakitunge mu yaga mashengero galinda: ishengero lye'Hefeso, ne'rye'Simirina, ne'rye'Perigaamo, ne'rye'Tyatira, ne'rye'Saridi, ne'rye'Filaderifiya, ne'rye'Lahodikiya.»

¹² Ikyanya n'gakebaanuka, gira mbone ngiisi úgweti úgandesa, nanabonaga amatara galinda. Yago matara, gakatulwa mu nooro, ganali matereke ku bigingi. ¹³ Na mu kati kaago, mwâli yimaaziri úli «ngo'Mwana wo'Mundu.‡»

---

* **1:8** 1.8 Halifa, na ndi nie Homega Halifa lwo lufwabe lwa mbere mu kigiriki. Na Homega lwo lufwabe lwo'kuheza. Kuli kudeta kwo Rurema ye Ndangiro, anali ye Yukizo. Hisaaya 44.6 «Niehe nie ndangiro, na ndi nie nyukizo». † **1:10** 1.10 lusiku luguma lwa Nahano ulwi'yinga. ‡ **1:13** 1.13 Danyeri 7.13.

Uyo Mwana wo'Mundu, ikanju lyage lyâli hisiri ku shando. Na mu kifuba, âli yambiiti umukaba gwe'nooro. ¹⁴ Itwe lyage no'mushaku gwage, byâli riiri byeru kahengura ngi'pamba, kandi iri nga lugungu. Na'masu gaage, gâli kizi kyemula, nga ngulumira yo'muliro. ¹⁵ Amagulu gaage, gâli kizi langashana nga miringa igweti igashukwa mu kiberekaana kyo'muliro! Ni'zu lyage, lyâli kizi luluma, nga miiji mingi ágagweti gagaahona ku shalalo! ¹⁶ Mu kuboko kwage kwe'lulyo, âli fumbiiti mwe'ndonde zirinda. Na mu kanwa kaage, âli bangisiri mwe'ngooti. Iyo ngooti, yâli ryagagi nyugi bweneene! Amalanga gaage, gâli langashiini bweneene, pepepe, gâli riiri ngi'zuuba keera íryadaruula.

¹⁷ Ulya Mwana wo'Mundu, iri n'gamúbonaga, nanayami gwa mu magulu gaage, nanaba nga úkoli fwiri. Haliko, anambuma kwo no'kuboko kwage kwe'lulyo. Anambwira: «Utayobohe! Nie Ndangiro. Na ndi nie Nyukizo. ¹⁸ Na ndi nie Mulamu. Kundu nâli fwiri, mumenye bwija kwo nyamiri ndi mugumaana, halinde imyaka ne'myakuula! Nie na mbiiti ubushobozi hi'gulu lya Narufu, na hi'gulu lya Nakuzimu.

¹⁹ «Kwokwo, yibi byo ugweti ugaabona, ubiyandike. Ibya buno, na íbyâye yije. ²⁰ Aaho! Zirya ndonde zirinda zo wabona nvumbiiti mu kuboko kwe'lulyo, namu kumenyeesa umugeeza gwazo, kundu gushubi bishamiri. Na ngubwire no'mugeeza gwa yaga matara galinda ágakatulwa mu nooro. Zirya ndonde zirinda, balyagagi baganda ba yago mashengero galinda.

Na galya matara galinda, nago gali gaago mashengero galinda.»

2

Amaruba go'kugenda mwi'shengero lye'Hefeso

¹ «Imwo'muganda wi'shengero lya mu kaaya ke'Hefeso, uyandikage kwokuno:

«Yaga magambo, galyosiri imwo'lya úfumbiiti zirya ndonde zirinda mu kuboko kwe'lulyo. Anagweti agalenga-lenga mu galya matara galinda ágakatulwa mu nooro:

² «Nyiji ngiisi kwo mugweti mugayitubanula mu mikolwa yinyu, na ngiisi kwo mugweti mugayihangaana. Nyiji na kwo mutagweti mugale-keerera abandu babi. Kiri na ábali mu yihunda kwo ziri ndumwa zaani, keera mukabagera, mwanabanyomoosa. ³ Na kundu muli mu himbuka hi'gulu li'ziina lyani, halikago, muki gweti mugagooyera ku bwigenderezi, buzira kugagara.

⁴ «Kundu kwokwo, mu kati kiinyu mukiri igambo íritanzimisiizi. Lulya rukundo lwinyu lwa mbere, keera mukalujandirira.

⁵ Mukengeere ngiisi kwo mwâli riiri, na ngiisi kwo keera mwatirigania bweneene! Mutwikirage ku byaha biinyu! Munakizi gira galya miija go mwâli kizi gira ubwa mbere. Ne'ri mwangalahira ukubitwikira kwo, ngayiji lyosa itara liinyu ahandu haalyo. ⁶ Kundu kwokwo, hakiri igambo lyo nimùsimiiri kwo. Mukuba, mushombiragi bweneene imikolezi ya'Banikolayi, nga kwo naani ngishombiri.

7 «Ngiisi úhiiti amatwiri, ayuvwe ngiisi kwo'Mutima Mweru gugweti gugabwira amashengero! Umundu, iri angahima, ngamúhanguula kwo alye ku bitumbwe bye'kiti kyo'bulamu, kirya kya mu Paradiizo ya Rurema.»

*Amaruba go'kugenda mwi'shengero
lye'Simirina*

8 «Ne'mwo'muganda wi'shengero lya mu kaaya ke'Simirina, uyandikage kwokuno:

«Yaga magambo galyosiri imwo'lya úli Ndan-giriro, anali ye Nyukizo. Kundu akafwa, haliko akazuuka:

9 «Nyiji ngiisi kwo mugweti mugalibuzibwa, na ngiisi kwo mukekeriiri. Kundu kwokwo, mulyagagi mwe bagale! Nyiji na ngiisi kwo muli mu banganizibwa na ábali mu yihunda kwo bali Bayahudi, batanali boohe. Si bali ba mu nyumba ya Shetaani! 10 Mumenye bwija kwo baguma biinyu, Shetaani akola agabalasha mu nyumba ze'mbohe, banalonge mwa'malibu ge'siku ikumi. Kundu mugalibuzibwa, mutayobohe. Na kundu mwangayitwa hi'gulu lyani, mukizi ba bemeera. Naani, ninamùheereze ulushembe lwo'bulamu.

11 «Ngiisi úhiiti amatwiri, ayuvwe ngiisi kwo'Mutima Mweru gugweti gugabwira amashengero! Umundu, iri angahima, atagaki sherezibwa no'lufu lwa kabiri.»

*Amaruba go'kugenda mwi'shengero
lye'Perigaamo*

12 «Ne'mwo'muganda wi'shengero lya mu kaaya ke'Perigaamo, uyandikage kwokuno:

«Yaga magambo, galyosiri imwo'lya úgweti ingooti íyugihiri bweneene:

¹³ «Nyiji kwo mutuuziri ho Shetaani ateresiri ikitumbi kyage kyo'bwami. Kundu kwokwo, muki kaniziizi iziina lyani. Na kundu Shetaani atuuziri yaho imwinyu, haliko mutananyiyogookola, kiri na ku kyanya bakayitaga ya'kamasi kaani kemeera Handipa.

¹⁴ «Haliko mu kati kiinyu, mulyagagi amagambo maguma ágatanzimiizi. Baguma biinyu bakulikiiri amigirizo ga Balaamu, ulya úkayigiriza Balaaki ngiisi kwo agahubiisa Abahisiraheeri kwo bakizi lya ibyokulya keera íbyatangwa imwe'migisi. Akabahubiisa, halinde banakizi gira no'bushule. ¹⁵ Na kwakundi, hali abandi biinyu ábagweti bagakulikira amigirizo mabi ga'Banikolayi. ¹⁶ Yiby byoshi, mubitwikirage kwo! Buzira kwo, ngayija duba, na ndwise ngiisi bandu babi mu kati kiinyu. Ngakoleesa ino ngooti yo mbangisiri mu kanwa.

¹⁷ «Ngiisi úhiiti amatwiri, ayuvwe ngiisi kwo'Mutima Mweru gugweti gugabwira amashengero! Umundu, iri angahima, ngamúheereza ku byokulya íbibishirwi, binali mu buuzibwa Mana. Ninamúheereze ni'buye lyeru íriyandisirwi kwi'ziina lihyahya. Yiryo iziina, ndaaye gundi úgalimenya, átali yolya úlihaabirwi.»

*Amaruba go'kugenda mwi'shengero
lye'Tyatira*

¹⁸ «Ne'mwo'muganda wi'shengero lya mu kaaya ke'Tyatira, uyandikage kwokuno:

«Yaga magambo, galyosiri imwo'Mwana wa Rurema. Amasu gaage gali mu keyengana bwe-neene, nga ngulumira yo'muliro, na'magulu gali mu langashana nga miringa keera iyaseenwa:

¹⁹ «Nyiji ngiisi kwo muli mu kola, na ngiisi kwo mukundiini, na ngiisi kwo mukoli biisiri Rurema kwo'bwemeere. Nyiji na ngiisi kwo muli mu kolerana, no'kuyihangaana. Ngiisi byo mugweti mugaagira buno, nyiji kwo byo bihimiri byo mwâli kizi gira ubwa mbere.

²⁰ «Halikago, mu kati kiinyu mukiri igambo íritanzimisiizi. Mukuba, mugweti mugalekeerera ulya bulambe wo'mukazi Yezebeeri. Kundu agweti agabeesha kwo ali muleevi, halikago ku njira ya'migirizo gaage, ali mu habura abakozi baani, halinde banakizi shuleha, banakizi lya ne'byokulya keera íbyatangwa imwe'migisi. ²¹ Hakolaga siku nyingi, ngweti ngamúloleera, kwo ngeeka angaki twikira ku bushule bwage. Haliko atandwaziizi. ²² Ku yukwo, ngamúbiika kwo'bulwazi. Bunamúlambike ku ngingo, halinde anahalibuukire bweneene!

«Na booshi bo akayigiriza yubwo bushule, iri batangatwikiraga ku bushule bwabo, iri nabo bagalibuuka bweneene nga ye. ²³ Abakulikizi baage, ngabayita. Kwokwo, lya'bandu ba mu mashengero gooshi bagaamenya kwo nie mu loleekeza íbiyifundereziizi mu mitima ya'bandu. Ngiisi muguma winyu, ngamúhembra ukukulikirana na ngiisi kwo âli kizi gira.

²⁴ «Haliko, yaho mwi'shengero lya mu kaaya kiinyu ke'Tyatira, mukiri abandi biinyu ábatahiiti igambo lyo nangabashumuza kwo.

Boohe, batakatwaza galya migirizo mabi go'yo Yezebeeri. Batakanayiga amagambo ágali mu detwa mbu bumbishwa bwa Shetaani. ²⁵ Kwokwo, bagenderere ukukizi sikama mu byo bakoli hiiti, halinde ukuhisa ku kyanya ngayija.

²⁶⁻²⁸ «Umundu, iri angahima, anakizi gira byo ndoziizi halinde ukuheza, ngamúbiika akizi twala imilala yoshi, nga kwo naani, Daata keera akambiika ngitwale:

“Agabatwala ne'ngoni ye'kyuma, anabavungule-vungule,

nga kwo bangavungula ibirugu bi'bumba.*”

«Umundu iri angahima, ngamúheereza in-donde íri mu yaka ku lukula. ²⁹ Ngiisi úhiiti amatwiri, ayuvwe ngiisi kwo'Mutima Mweru gugweti gugabwira amashengero!»

3

Amaruba go'kugenda mwi'shengero lye'Saridi

¹ «Ne'mwo'muganda wi'shengero lya mu kaaya ke'Saridi, uyandikage kwokuno:

«Yaga magambo, galyosiri imwo'lya úgweti irya mitima irinda ya Rurema. Anali ye gweti na zirya ndonde zirinda:

«Ngiisi byo mugweti mugaagira, mbiyiji. Na kundu muli mu huuzibwa kwo muli bagumaana, si mukoli fwiri. ² Ku yukwo musisimukage! Mukanie ngiisi byo muki hiiti, bítazi fwa lwoshi! Ngiisi byo mugweti mugaagira, nabona kwo bitatungiini imbere lya Rurema wani. ³ Galya

* **2:26-28** 2.26-28 Zaburi 2.9.

migirizo go keera mukayuvwa, mwanagayaki-ira, mukizi gakengeera, iri munagasimbaha. Ne'byaha biinyu, mubitwikire kwo. Mukuba, iri mutangasisimuka, ngamùyijira ku kyanya mutayiji. Ee! Ngamùtubiira nga muzimba. ⁴ Kundu kwokwo, mu kati kiinyu i Saridi, bandu bagerwa batazi yulubaza imirondo yabo. Yabo bandu, bo tugakizi gendanwa, bayambiiti imirondo myeru. Mukuba, bo bakwaniini imbere lyani.

⁵ «Umundu, iri angahima, agayambikwa imirondo myeru. Ni'ziina lyage, ndâye lihotole mu kitaabo kyo'bulamu. Si ngaliyemeera imbere lya Daata, ne'mbere lya'baganda baage.

⁶ «Ngiisi úhiiti amatwiri, ayuvwe ngiisi kwo'Mutima Mweru gugweti gugabwira amashengero.»

Amaruba go'kugenda mwi'shengero lye'Filaderifiya

⁷ «Ne'mwo'muganda wi'shengero lya mu kaaya ke'Filaderifiya, uyandikage kwokuno:

«Yaga magambo galyosiri imwo'lya úli mweru, anali wo'kuli. Ye na fumbiiti ulwiguzo lwa Dahudi. Ngiisi byo agweti agayigula, ndaaye úwangabiyigala. Na ngiisi byo agweti agayigala kwakundi, ndaaye úwangabiyigala:

⁸ «Nyiji ngiisi kwo mugweti mugaagira. Nyiji na kwo mukoli jejagiiri. Kundu kwokwo, muki gweti mugasimbaha Igambo lyani, mutanali mu nyiyogookola. Na buno, keera namùyigulira ulwivi, ndaanaye úwangaluyigala.

⁹ «Yuvwagwi! Abandu ba mu kiso kya Shetaani bagweti bagabeesha mbu bali

Bayahudi. Kundu kwokwo, ngabafukamya imbere liinyu, banayemeere kwo nimùkuuziri. ¹⁰ Na bwo mukagooyera ku bwigenderezi, nga kwo n'gamùbwira, ngamùlanga ku malibu, kundu gagateera abandu booshi ba mu kihugo, mu kubageza. ¹¹ Ngola ngayija! Ku yukwo, mugenderere ukusikama mu byo mukoli hiiti. Hatagirage mundu úgayiji mùnyaga ulushembe.*

¹² «Umundu, iri angahima, ngamùbiika abe nguliro mu nyumba ya Rurema wani. Atanâye gilyoke mwo. Nganamúyandika kwi'ziina lya Rurema wani, na kwi'ziina lya'kaaya kaage. Na yako kaaya, iri i Yerusaleemu mbyahya ígajooka ukulyoka imwage mwi'gulu. Kiri ni'ziina lyani lihyahya, nalyo ngaliyandika hi'gulu lyage.

¹³ «Ngiisi úhiiti amatwiri, ayuvwe ngiisi kwo'Mutima Mweru gugweti gugabwira amashengero.»

*Amaruba go'kugenda mwi'shengero
lye'Lahodikiya*

¹⁴ «Ne'mwo'muganda wi'shengero lya mu kaaya ke'Lahodikiya, uyandikage kwokuno: Yaga magambo, galyosiri imwo'lya úli mu buuzibwa “Bibe kwokwo”. Ye kamasi kemeera, kanali ko'kuli. Anali ye shyoko ya byoshi byo Rurema akabumba:

¹⁵ «Mwehe, ngiisi byo mugweti mugaagira, mbiyiji-yiji. Mubuziri ukuba mbeho, munabuziri ukuba iduutu. Mu kati ka yiby byombi,

---

* **3:11** 3.11 Kuyambikwa ulushembe, kuli mu yerekana kwo'mundu ahima.

nangaloziizi kwo mube ne'kiguma kyabyo!
 16 Haliko, bwo mulyagagi nga miiji malangu,
 ngola ngamùshala, mushaage mu kanwa kaani!

17 «Mwehe mugweti mugayihaya kwo mukola bagale. Mbu keera mwanayilundira akanyabungaka ke'bindu. Mbu ndaakyo kindu ikiki mùgooziri. Mutayijagi kwo muli banakahuku! Munali tufwa-busha. Munakekeriiri. Munali mbumi. Munali bukondwe.

18 «Namùhanuula, muyiji gulira imwani inooro keera iyashukwa mu muliro, lyo muba bagale nirizina. Mugulirage na ye'mirondo myeru, munagiyambale, gira lyo mutakizi ki gwatwa ne'shoni, mu kukizi lenga bukondwe imbere lya'bandu. Mugulire na yo'muti gwo mugabuka mwa'masu giinyu, halinde lyo mulonga ukubona.

19 «Ngiisi bo nguuziri, ndi mu bakanukira, iri na mbahana. Ku yukwo, mutwikirage ku byaha biinyu. Mukizi ba baduutu.

20 «Lolagi! Ngoli yimaaziri ha mulyango ngweti ngayiguza. Ne'ri umundu angayuvwa izu lyani, ananyigulire, ngayingira mu mwage, tunashangiire ibyokulya twe naye.

21 «Umundu, iri angahima, ngamùhanguula kwo tubwatalanwe ku kitumbi kyani kyo'bwami, nga kwo naani keera n'gahima, twanabwatalanwa na Daata ku kitumbi kyage kyo'bwami.

22 «Ngiisi úhiiti amatwiri, ayuvwe ngiisi kwo'Mutima Mweru gugweti gugabwira amashengero!»

4

Ngiisi kwo bali mu yikumba mwi'gulu

¹ Ha nyuma, nanalangiiza, nanabona mwi'gulu, ulwivi lukola luyigule. Nanayuvwa lirya izu írikadihiriza nga lye'kibuga. Lirya izu, lyanashubi mbwira: «Uyijage ino munda, gira nguyereke ngiisi íbigaki koleka!»

² Lyeryo, nanaba mu kati ko'Mutima. Nanabonaga mwi'gulu muteresirwi ikitumbi kyo'bwami. Na úwâli kibwatiiri kwo, ³ âli kizi keyengana bweneene, ngi'buye yasipi, * kandi iri saridwane.† Kirya kitumbi kyage, kyâli soosirwi no'mukuruzi, gwâli kizi langashana bweneene ngi'buye sikaribukile.‡ ⁴ Kyanâli sokaniinwi ne'bindi bitumbi byo'bwami makumi gabiri na bina. Ku yibyo bitumbi, kwâli bwatiiri abashaaja makumi gabiri na bana. Bâli yambiiti imirondo myeru. Na ku matwe gaabo, bâli yambiiti injembe ízikatulwa mu nooro. ⁵ Mu kirya kitumbi kyo'bwami, mwanakizi lavya ibiryamu. Hâli riiri ne'milavyo, ne'mikungulo. Ne'mbere lyakyo, hâli riiri amatara galinda, ágâli yasiri bweneene! Yago matara, inali yo mítima irinda ya Rurema. ⁶ Haaho imbere lye'kitumbi kyo'bwami, hâli yajabiini nga nyaaja. Iyo nyaaja yâli shushiri nga kilolero

* **4:3** 4.3 yasipi ibuye íriri mu gira inyezi-nyezi, nga dyama.

† **4:3** 4.3 saridwane ibuye íriri mu ba nga mugushe. Haliko liri mu ba ne'nyezi-nyezi bweneene. ‡ **4:3** 4.3 sikaribukile ibuye írishushiini ne'kyasi kibishi. Haliko liri mu ba ne'nyezi-nyezi bweneene.

íkitwanganusiri bweneene, íkiri mwe'nyezi-nyezi!

Kirya kitumbi kyo'bwami, ngiisi kwo kyâli riiri yaho ha kati, kyâli zungulusirwi ne'bingisho-ngisho bina bigumaana. Yibyongisho-byâli yijwiragi kwa'masu imbere ne'mugongo. ⁷ Ikingisho-ngisho kya mbere, kyâli shushiini ne'ndare. Ne'kya kabiri, kyâli shushiini ne'shuuli. Ne'kya kashatu, amalanga gaakyo gâli riiri nga ga mundu. Ne'kya kana, kyâli shushiini na nyunda úgweti úgabalala. ⁸ Ngiisi kingisho-ngisho, kyâli hiiti ibyubi birindatu-birindatu. Yibyongisho-byubi, byâli yijwiri kwa'masu mu nda ne'mugongo. Yibyongisho-biyamiri biri mu yimba kwokuno úbwakya-úbwayira:

«Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi, ali mweru! Ali mweru! Ali mweru!

Ye kiri ho, ye wanâli yamiri ho! Ye ganaki yija!»

⁹ Ulya úbwatiiri ku kitumbi kyo'bwami, ye yamiragi ho imyaka ne'myakuula. Na ngiisi kyanya birya bingisho-ngisho bina biri mu yimba inyimbo zo'kumúheereza ubulangashane, no'lushaagwa, no'bwivuge, ¹⁰ lyeryo balya bashaaja makumi gabiri na bana banayami múfukamira. Banamúyikumba, iri banalambika ne'njembe zaabo imbere lyage, ti:

¹¹ «E Rurema, Nahamwitu, we kwaniini
 ukuhaabwa
 ubulangashane, no'lushaagwa,
 no'bushobozi.

Mukuba, byoshi ibiri ho,
 we kalooza kwo bibaagage ho, we kanabibumba.»

5

Ikyanabuzi kyabunguula ikitaabo kibungirize

¹ Ulya úbwatiiri ku kitumbi kyo'bwami, mu kuboko kwage kwe'lulyo, nanabonaga kwo afumbiiti ikitaabo kibungirize. Yikyo kitaabo, kyâli yandisirwi mu nda ne'mugongo. Kyanâli nungisirwi kwe'nungu zirinda. ² Nanabona ne'kihagarusi kyo'muganda, kigweti kigateerera umulaga ti: «Zirya nungu zirinda íziri ku yiki kitaabo kibungirize, nyandagi úkwaniini ukuzi-nunguula, gira akibunguule?»

³ Yikyo kitaabo, ndaaye úwâli shobwiri ukuk-ibunguula mbu alole íbikiri mwo, aba wa mwi'gulu, kandi iri wa mu kihugo, kandi iri wa mu kuzimu. ⁴ Na bwo ndaaye wo'kukibunguulaga no'kukilola mwo, kyana-tuma ngaliruuka. ⁵ Mu balya bashaaja, muguma anambwira: «Uleke ukulira! Lolaga! In-dare yo'mulala gwa Yuda, ulya wa mwi'kondo lya Dahudi, keera akasinda ubugoma. Yehe, ye shobwiri ukununguula yizo nungu zirinda, anabunguule ikitaabo.»

⁶ Ha kati ke'kitumbi kyo'bwami, nanabona hayimaaziri Ikyanabuzi. Kirya Kyanabuzi, kyâli zungulusirwi na birya bingisho-ngisho bina íbiri mwo'bugumaana, kizungulusirwi na balya bashaaja. Yikyo Kyanabuzi, kik-abonekaga nga kyâli tongiirwi. Kyanâli riiri na'mahembe galinda, na'masu galinda. Yago masu gaakyo, yo yerya mitima irinda ya Rurema yo akatuma mu mahanga gooshi.

⁷ Yikyo kitaabo kibungirize, kyâli ki riiri mu

kuboko kwe'lulyo kwo'lya úbwatiiri ku kitungi kyo'bwami. Kwokwo, kirya Kyanabuzi kyanayijagi kiyabiira. ⁸ Lyeryo, birya bingisho-ngisho bina íbiri mwo'bugumaana, kuguma na balya bashaaja makumi gabiri na bana, booshi banayami fukama imbere lyakyo. Ngiisi muguma wabo, âli gweti ululanga. Âli fumbiiti ne'mibangala íkatulwa mu nooro, yanâli yijwiri mwo'mubadu. Na yugwo mubadu, galyagagi mahuuno ga'bandu ba Rurema. ⁹ Yabo booshi, bâli gweti bagayimba ulwimbo luhyahya kwokuno:

«Yiki kitaabo, we kwaniini ukukiyabiira, unakinunguule kwe'nungu.

Mukuba, we wâli tongiirwi.

Na ku muko gwawe, kwo ukaguluulira Rurema abandu,
ukulyoka mu milala yoshi, na mu ndeto zooshi, na mu makondo gooshi, na mu bihugo byoshi.

¹⁰ Balya booshi, ukabayegereza mu bwami bwa Rurema witu,
babe bagingi bo'kukizi múkolera, banakizi twala ikihugo.»

¹¹ Lyeryo, nanalangiiza, nanayuvwa izu lye'binoono ne'binoono bya'baganda. Yabo baganda, bâli zungulusiri ikitumbi kyo'bwami, na yibyongisho-ngisho bina íbiri mwo'bugumaana, na yabo bashaaja. ¹² Yibyongisho binoono bya'baganda, byanayimba kwi'zu lihamu kwokuno:

«Ikyanabuzi kyâli tongiirwi.

Kwokwo, ye kwaniini ukuhaabwa
 ubushobozi, no'bugale,
 no'bwitegeereze, ne'misi,
 no'lushaagwa, no'bulangashane,
 no'bwivuge!»

¹³ Haaho, nanayuvwa ibiremwa byoshi íbiri mwi'gulu, na íbiri mu kihugo, na íbiri mu kuzimu, na íbiri mu nyaaja. Byoshi íbiri ho, byâli kizi yimba kwokuno:

«Ulya úwatiiri ku kitumbi kyo'bwami
 na kirya Kyanabuzi, bakizi longa ubwivuge,
 no'lushaagwa, no'bulangashane,
 no'bushobozi,
 halinde imyaka ne'myakuula!»

¹⁴ Biryá bingisho-ngisho bina bigumaana, byanadumeereza: «Bikizi ba kwokwo!» Balya bashaaja nabo, banafukamaga, banayikumba Rurema.

6

Ikyanabuzi kyanunguula inungu ndatu

¹ Mu yizo nungu zirinda, kirya Kyanabuzi kyanunguula iya mbere. Na mu birya bingisho-ngisho bina íbiri mwo'bugumaana, nanayuvwa kwo kiguma kyabyo kyateerera umulaga. Yugwo mulaga, gwâli riiri nga mukungulo. Anadeta: «Uyijage!» ² Ne'ri n'galangiiza, nanabona ifwarasi ye'kitare yayija! Na úwâli gishoniri kwo, âli fumbiiti umuheto, anahaabwa no'lushembe. Lyeryo, anayami gendaga mwi'zibo, gira agendi sinda ubugoma.

³ Kirya Kyanabuzi, ikyanya kikanunguula inungu ya kabiri, nanayuvwa kirya kingisho-ngisho kigumaana kya kabiri nakyō kyadeta: «Uyijage!» ⁴ Lyeryo, hanahulukira ifwarasi yo'mugushe! Na úwâli gishoniri kwo, ana-haabwa akalamba-lamba ke'ngooti. Anahaabwa no'bushobozi bwo'kuteerania abandu mu kihugo, gira bakizi yitana.

⁵ Kirya Kyanabuzi, ikyanya kikanunguula inungu ya kashatu, nanayuvwa kwo kirya kingisho-ngisho kigumaana kya kashatu nakyō kyadeta: «Uyijage!» Ne'kyanya n'galangiiza, nanabonaga ifwarasi yo'mukara! Na úwâli gishoniri kwo, âli fumbiiti ulugero.

⁶ Mu kati ke'bingisho-ngisho bina íbiri mwo'bugumaana, nanayuvwa íriri ngi'zu ligweti ligaadeta: «Ibindu, keera byahuuma bweneene. Lufwaranga luguma lwe'dinaari,* lukola lugahwanwa ne'litiri nguma naaho ye'ngano, kandi iri litiri zishatu zo'bulu. Halikago amavuta ne'divaayi byohe, utabishereeze!»

⁷ Kirya Kyanabuzi, ikyanya kikanunguula inungu ya kana, lyeryo nanayuvwa yikyo kingisho-ngisho kya kana íkiri mwo'bugumaana. Nakyō kyanadeta: «Uyijage!» ⁸ Nanalangiiza, nanabona ifwarasi ye'kivuuzo! Na úwâli gishoniri kwo, iziina lyage ye Narufu. Âli kulikirwi na Nakuzimu. Yabo bombi, banahaabwa ubushobozi bwo'kuyita ikihande kiguma kya

---

* **6:6** 6.6 Lufwaranga luguma lwe'dinaari lwâli kizi hembwa umukozi ku mulege-rege gwoshi. Kuli kudeta kwo ku yikyo kyanya ibindu byâli mali gaaba bweneene!

kana kya'bandu booshi ba mu kihugo, kuba ku njira ye'ngooti, kandi iri ku mwena, kandi iri ku kiija, kandi iri ku nyamiishwa.

⁹ Kirya Kyanabuzi, ikyanya kikanunguula inungu ya kataanu, yee! Nanayami bona imitima ya'bahisi, iri mwi'dako lya'katanda ko bâli kizi tangira kwa'matuulo. Iyo mitima, iryagagi ya'bandu ábakayitwa hi'gulu li'Gambo lya Rurema, mbu bwo bâli kizi litangira ubumasi.

¹⁰ Iyo mitima yabo, yanateerera umulaga kwokuno: «E Nahano wo'bushobozi bwoshi! Ulyagagi mweru, unali wo'kuli. Aaho! Ugalindirira halinde mangoki ukatuyihoolere, mu kutwa imaaja za'bandu be'kihugo? Si bo bakatuyita!»

¹¹ Haaho, ngiisi muguma wabo, anahaabwa ikanju lyeru. Banabwirwa kwo batee lindirira hiniini. Abaabo bakozi ba Rurema ábagaki yitwa, umuharuuro gutee kwira, kuguma no'muharuuro gwa beene wabo.

¹² Ha nyuma, Ikyanabuzi kyananunguula inungu ya kalindatu. Lyeryo mu kihugo, mwanalenga sizigirye wo'musisi. Izuuba lyanayulubala, lyanashushaga nga busuuzu úbukalukwa mu bwoya bwo'mukara. No'mwezi gwanadukula nga muko.

¹³ Kiri ne'ndonde, zanabugumukira mu kihugo, nga kwe'bishulu byo'mutiini biri mu bugumulwa ne'kihuhuuta!

¹⁴ Igulu lyanabungwa-bungwa, nga kwo bali mu bunga-bunga ikitaabo kibungirize,[†] lyananyerera! Imigazi yoshi, na ngiisi tulira twoshi, nabyo byanashaazibwa ho byâli riiri!

[†] **6:14** 6.14 Ibitaabo bya keera byâli kizi girwa na'makarataasi mala ágâli kizi bungwa.

15 Abaami booshi ba mu kihugo banakizi tibitiraga mu nyaala, na mu bikombo, gira bagendi yibisha. Bâli riiri kuguma na'batwali baabo, na'bagale, na'bakulu ba'basirikaani, ne'bihagange, kiri na'bagunda, halinde ukuhisa na ku baja. 16 Yabo booshi, banakizi yinginga imigazi na'mabuye kwi'zu lihamu, ti: «Yayewe! Mutubindikire, halinde tutaboneke mu masu go'lya úbwatiiri ku kitumbi kyo'bwami, tunalangwe no'buraakari bwa kirya Kyanabuzi! 17 Mukuba, ulusiku lwo bagayerekana kwo'buraakari bwabo, keera lwahikaga. Ndaanaye úwangaluyitega!»

7

Abandu bihumbi igana na makumi gana na bina babiikwa kwa'kamangu ka Rurema

1 Ha nyuma, nanabonaga abaganda bana, bayimaaziri mu mbande zina ze'kihugo. Balya baganda, bâli gweti bagahangirira imbuusi, gira zitakizi ki huusa mu nyaaja, kandi iri mu malambo. Zitakizi ki shagania kiri ne'biti. 2 Nanabonaga ugundi muganda agweti agalyoka uluhande lwe'sheere, afumbiiti akamangu ka Rurema úli mugumaana. Ulya muganda, anakoobeza yabo baabo bana, balya ábakahaabwa ubushobozi bwo'kushereeza amalambo ne'nyaaja. 3 Anababwira: «Mutalunguli shereeza amalambo, kandi iri inyaaja, kandi iri ibiti, tútazi biikaga akamangu ha malanga ga'bakozi ba Rurema witu!»

4 Yabo bakozi, ikyanya bakabiikwa kwa'kamangu, nanayuvwa kwo'muharuuro gwabo gwâli hisiri bandu bihumbi igana na makumi gana na bina, ukulyoka mu milala yoshi ya'Bahisiraheeri. 5 Mu kati kaabo, mwâli riiri abandu bihumbi ikumi na bibiri ba mu mulala gwa Yuda, ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Rubeni, ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Gaadi, 6 ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Hasheeri, ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Nafutaali, ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Manaasi, 7 ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Simyoni, ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Laawi, ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Hisakaari, 8 ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Zabulooni, ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Yusefu, ne'bindi bihumbi ikumi na bibiri bya mu mulala gwa Binyamiini.

Ikizimya-izuuba kya'bandu imbere lya Rurema

9 Ha nyuma, nanabonaga ikizimya-izuuba kya'bandu ikitangaharuurwa! Yabo bandu booshi, bâli yimaaziri imbere lye'kitumbi kyo'bwami, ne'mbere lya kirya Kyanabuzi. Yabo bandu, bâli lyosiri mu bihugo byoshi, na mu milala yoshi, na mu makondo gooshi, na mu ndeto zooshi. Bâli yambiiti amakanju meeru, kahengura! Banâli fumbiiti amatavi ge'bigazi. 10 Bâli gweti bagaadeta kwi'zu lihamu kwokuno:

«Rurema witu, úbwatiiri ku kitumbi kyage kyo'bwami, ye mwene ubukize! Ne'Kyanabuzi, nakyo kyo kyene bwo!»

¹¹ Abaganda booshi, bâli sokaniini ikitumbi kyo'bwami, na'bashaaja, ne'bingisho-ngisho bina íbiri mwo'bugumaana. Balya baganda, banafukamaga imbere lye'kitumbi kyo'bwami. Banahisa amalanga gaabo haashi, iri banayikumba Rurema kwokuno:

¹² «Bikizi ba kwokwo!

Rurema witu ye mwene ubwivuge!

Ye na mwene ubulangashane.

Ye na mwene ubwitegeereze.

Ye na mwene ukutangirwa kongwa.

Ye na mwene ukugingikwa.

Ye na mwene ubushobozi ne'misi,
halinde imyaka ne'myakuula!

Bikizi ba kwokwo!»

¹³ Mu yabo bashaaja, muguma wabo anambuuzagya, ti: «Yaba bandu, kwo bayambi-iti amakanju meeru, ka ubayiji? Ka unayiji ho balyosiri?»

¹⁴ Nanashuvya: «E Nahano, yibyo byoshi, wehe, we biyiji.» Anambwira: «Yaba bandu, bo balyokaga mu nguuke ya'malibu. Na'makanju gaabo, keera bakagafula mu muko gwa kirya Kyanabuzi, halinde gakoli yeruusiri bweneene!

¹⁵ Kyo kitumiri: Bakoli yamiri muno mu nyumba ya Rurema, imbere lye'kitumbi kyage, bagweti bagamúyikumbira mwo úbwakya-úbwayira. Kwokwo, agakizi balanga.

¹⁶ Batâye ki shalike, batanâye ki nyoterwe. Batanâye ki hiire ne'ndugumbo yi'zuuba.

¹⁷ Mukuba, kirya Kyanabuzi, ngiisi

kwo kiri ha kati ke'kitumbi kya Rurema, kyo kigakizi baragira. Kinakizi barongoora ha shyoko za'miiji go'bulamu. Imigenge yoshi íkeresiri mu masu gaabo, Rurema agagihotola.»

8

Ikyanabuzi kyanunguula inungu ya kalinda

¹ Kirya Kyanabuzi kyananunguulaga inungu ya kalinda. Yumwo mwi'gulu, mwanaba umunyerere, shee! Gwanahisa ku binyerere nga makumi gashatu. ² Ha nyuma, nanabonaga abaganda balinda ábayimaaziri imbere lya Rurema. Banahaabwa ibibuga birinda.

³ Hanayija no'gundi muganda, âli fumbiiti umubangala úgukatulwa mu nooro. Uyo muganda anayiji yimanga imbere lye'kitumbi kya Rurema, ha katanda ko'kutangira kwa'matuulo ákakangirwa mu nooro. Anahaabwa umubadu mwingi, gira agutange ituulo ku katanda, gubaagage kuguma na'mahuuno ga'bandu ba Rurema. ⁴ Lyeryo, mu maboko go'lya muganda, mwanayami lenga ikyusi kya gulya mubadu! Kyanatumira áhali Rurema, kuguma na'mahuuno ga'bandu baage. ⁵ Ulya muganda, anayabiiraga umuliro mu katanda. Anaguyijuzi ku mubangala, anaguvugumula mu kihugo. Lyeryo, hanaba ibiryamu, ne'milavyo, ne'mikungulo. Hanalenga no'musisi.

Amalibu ágaleetwa ne'bibuga bina

⁶ Balya baganda balinda ábâli fumbiiti ibibuga birinda, banayitegaanura, gira babidihirize.

7 Umuganda wa mbere, anadihiriza ikye'mwage. Lyeryo mu kihugo, mwanavudukira invula yo'lugungu no'muliro, invushe mwo'muko. Ikihande kiguma kya kashatu kye'kihugo kyanayami singooka, kuguma ne'kihande kiguma kya kashatu kye'biti, ne'byasi bibishi byoshi.

8 Umuganda wa kabiri naye anadihiriza ikye'mwage. Hanabonekaga ikindu ikiri nga nangungubanga wo'mugazi. Yugwo mugazi, gwâli gweti gugayigwima kwo'muliro. Gwanatibulirwa mu nyaaja. Ikihande kiguma kya kashatu kye'rya nyaaja, kyanayami hinduka muko. ⁹ Haaho, ngiisi ibituuziri mwo, ikihande kiguma kya kashatu kyanayami fwa. Kiri na'mashuba ágâli riiri mwo, ikihande kiguma kya kashatu nakyo kyanayami shereezibwa.

¹⁰ Umuganda wa kashatu naye, anadihiriza ikye'mwage. Mu kyanyaanya mwanatibukaga nangungubanga we'ndonde, igweti igagulumira nga kimole. Iyo ndonde, yanahonera mu kihande kiguma kya kashatu kye'nyiji, na mu kye'shyoko! ¹¹ Ni'ziina lye'rya ndonde, Bululu. Ikihande kiguma kya kashatu kya yizo nyiji na yizo shyoko kyanayami lula. Abandu bingi, ikyanya bâli kizi nywa ku galya miji, banayami fwa. Gâli kola malulu bweneene!

¹² Umuganda wa kana naye, anadihiriza ikye'mwage. Lyeryo ikihande kiguma kya kashatu ki'zuuba kyanatutumbwa, halinde ikihande kiguma kya kashatu kyo'mulegerege kyanaba kihulu. Ikihande kiguma kya kashatu kyo'mwezi na kye'ndonde nabyo

byanatutumbwa! Halinde ikihande kiguma kya kashatu kyo'bushigi kyanabula umulengeerwe gwakyo.

¹³ Ku kyanya nâli gweti ngalangiiza, nanayuvwa nyunda agweti agabalala mu kyanyaanya. Âli gweti agateerera umulaga kwokuno: «Yayewe! Yayewe imwa'bandu ábatuuziri mu kihugo. Abaganda bashatu ábaki sigiiri, bagaki dihiriza ibibuga byabo!»

9

Ikibuga kya kataanu kyaleeta gobwe-gobwe

¹ Umuganda wa kataanu naye, akadihiriza ikibuga kye'mwage. Nanabona indonde keera ikahonera mu kihugo. Iyo ndonde yanahaabwa ulwiguzo lwo'kufuunula ikirimbi-rimbi kye'kuzimu. ² Iri ikakifuunulaga, mwanayami tutumuka icyusi kingi bweneene, nga kya kiberekaana kyo'muliro. Kirya kyusi, kyanazinga mu kyanyaanya, halinde izuuba ne'kyanyaanya, byanayidika kwe'kihulu. ³ Na mu kirya kyusi, mwanahulukaga inzige. Yizo nzige, zanayikira mu kihugo, zanahaabwa ubushobozi nga bwa tumini, halinde zanakizi komana. ⁴ Yizo nzige, zanabwirwa kwo zitakizi shereeza ibyasi, kandi iri biti, kandi iri izindi mbuto. Si zikahanguulwa naaho kwo zikizi teera abandu, balya ábatakabiikwa kwo kalya kamangu ka Rurema ku malanga gaabo. ⁵ Kutali mbu zikizi bayita. Si zikahanguulwa naaho, kwo zihise ku myezi itaanu, zigweti zigabayogogoza. Ne'kyanya abandu bagakizi komwa na yizo

nzige, banakizi lyanirwa nga bakomwa no'tumini. ⁶ Mwi'yo myezi itaanu, abandu bagakizi loozagya ulufu, bataganalubona. Na kundu bagalusara bweneene, lugabatibita!

⁷ Zirya nzige, zâli shushiini ne'fwarasi ízâli koli tegesirwi kwo ziguumukire mwi'zibo. Ku matwe gaazo, zâli yambiiti íbiri nga njembe ízikatulwa mu nooro. Amalanga gaazo, gâli riiri nga ga'bandu. ⁸ Na ku matwe gaazo, kwâli riiri imishaku mingi, nga ya'bakazi. Na'miino gaazo, gâli riiri nga mihenga ye'ndare. ⁹ Na mu bifuba byazo, zâli yambiiti isiribo íziri nga za byuma. Ne'kyanya ziri mu shagania amashala gaazo, hali mu yuvwikana nga mugulimbo gwe'fwarasi nyingi ízigweti zigakulula ama-gaare go'kugendi teera abagoma. ¹⁰ Zirya nzige, zâli kizi komana ne'mikira íri nga ya tumini. Na mwi'yo mikira yazo, mwâli riiri ubushobozi bwo'kukizi libuza abandu, halinde ukuhisa ku myezi itaanu. ¹¹ Mwami wazo, âli riiri muganda wo'kuyimangira kirya kirimbirimbi kye'kuzimu. Iziina lyage mu kiheburaniya Habadoni. Na mu kigiriki Hapolyoni.

¹² Kwokwo, kwe'rya nguuke ya mbere ikalenga. Haganaki yija izindi nguuke zibiri.

¹³ Ha nyuma, umuganda wa kalindatu naye anadihiriza ikibuga kye'mwage. Nanayuvwa izu lyahuluka mu mahembe ga kalya katanda ko'kutangira kwa'matuulo ákakatulwa mu nooro, kalya ákali imbere lya Rurema. Yiryo izu, lyanabwira umuganda úwâli fumbiiti ikibuga: ¹⁴ «Balya baganda bana, ábashwekiirwi

ha lwiji luhamu Hefuraati, ubashwekuulage!»
¹⁵ Lyeryo, balya baganda bana banashwekuulwa. Bâli koli yiteganwiri, gira bakayitage ikihande kiguma kya kashatu kya'bandu booshi, ku gwogwo mwaka, na ku gwogwo mwezi, na ku lwolwo lusiku, na ku byeyo bihe. ¹⁶ Balya baganda, bâli gweti abasirikaani bo'kushona ku fwarasi. No'muharuuro gwabo, nanayuvwa kwo bâli hisiri miryoni magana gabiri.

¹⁷ Mu yago mabone gaani, yabo basirikaani booshi, kuguma ne'fwarasi zo bâli shoniri kwo, nanabonaga kwo bâli yambiiti isiribo zo'kushuutira ibifuba byabo. Yizo siribo, zâli riiri ndukula nge'mbigi zo'muliro. Zanâli riiri ni'bara lya'mageere ágakoli hiiri. Zanâli riiri ni'bara lya namuheehe. Na'matwe gaazo, gâli riiri nga ga ndare. Na mu tunwa twazo, mwâli kizi tutumuka umuliro, ne'kyusi, no'buganga bwe'kibiriiti. ¹⁸ Gulya muliro, ikyanya gwâli kizi huluka mu tunwa twa yizo fwarasi, kuguma ne'kyusi no'buganga bwe'kibiriiti, byâli kizi libuza abandu bweneene! Byanayita ikihande kiguma kya kashatu kyabo. ¹⁹ Yizo fwarasi, ubushobozi bwazo bwâli riiri mu tunwa twazo, na mu mikira yazo. Mukuba, iyo mikira, yâli riiri nga mijoka. Yanâli riiri na'matwe go zâli kizi komana mwo.

²⁰ Yabo bandu ábâli sigiiri, kundu bakahushwa na yago malibu, haliko batakatwikira ukukizi yikumba imizimu. Batanatwikira ukukizi yikumba ne'migisi, kundu bo bakagiyitulira boonyene. Bâli kizi gitula mu nooro, na mu harija, na mu miringa. Bakagibaaja na mu

mabuye, na mu biti. Iyo migisi yabo, itali mu bona, itanali mu yuvwa, itanali mu genda. ²¹ Yabo bandu bakagenderera naaho ukuyitana, no'kulogana, no'kushulehana, no'kuzimbana.

10

Ihitaabo mu kuboko kwo'muganda

¹ Ha nyuma, nanabonaga ikindi kihagarusi kyo'muganda, kigweti kigayika ukulyoka mwi'gulu. Uyo muganda, âli sokaniinwi ne'kibungu. Na hi'gulu li'twe lyage, hâli soosiri umukuruzi. Amalanga gaage, gâli kizi langashana ngi'zuuba, ngaa! Amagulu gaage, gâli riiri nga nguliro zo'muliro. ² Uyo muganda, mu kuboko kwage, mwâli riiri ihitaabo hibunguule. Anabiika ukugulu kwage kwe'lulyo ku nyaaja. Na kwe'lumoshu, anakubiika i bulambo. ³ Anateerera umulaga nga gwa kilulumbo kye'ndare. Ne'kyanya akaguteerera, imikungulo irinda yanayuvwikana. ⁴ Ne'ri n'gaba ngola ngayandika bye'yo mikungulo ikadeta, lyeryo nanayuvwa irindi izu ukulyoka mwi'gulu, lyanambwira: «Yaga magambo, ngiisi kwo gadgetwa ne'yi mikungulo irinda, utakolwe mbu ugayandike! Ulekage naaho bube bumbishwa.»

⁵ Haaho, ulya muganda ye n'gabona atambaraziizi ku nyaaja na ku bulambo, anati-galika ukuboko kwage. ⁶ Anabiika indahiro kwi'ziina lya Rurema úyamiri ho imyaka ne'myakuula, anali ye kabumba igulu ne'kihugo, ne'nyaaja, na íbibiri mwo byoshi. Ulya muganda

anadeta: «Ikyanya kyo'kulindirira, keera kya-mala! ⁷ Mukuba, ikyanya umuganda wa kalinda agadihiriza ikibuga kyage, lyeryo lyo ngiisi byo Rurema âli koli shungisiri ku bumbishwa bigakoleka. Bigaaba nga kwo âli mali gwanwa amenyeesa abaleevi baage, balya ábâli kizi múkolera.»

⁸ Yiryo izu ukulyoka mwi'gulu, lyanashubi mbwira: «Ugendi yabiiraga hiriira hitaabo hibunguule, íhiri mu kuboko kwo'liira muganda útambaraziizi amagulu ku nyaaja na ku bulambo.»

⁹ Kwokwo, nanayegeera uyo muganda. Ne'ri n'gamúhuuna hyo, anambwira: «Yihi hitaabo, uhiyabiire, unahilye. Ikyanya higaaba hikiri mu kanwa, higaaba hinunu nga buuki. Haliko, mango hiyikiraga mu nda, higalula.»

¹⁰ Kwokwo, yihyo hitaabo, nanahiyabiira mu kuboko kwage, nanahirya. Ikyanya hikaba hikiri mu kanwa, nanayuvwa kwo hiri hinunu nga buuki. Haliko, iri n'gaba keera nahimira, mu nda mwanatondeera ukulyana bweneene.

¹¹ Haaho nanabwirwa, ti: «Uki kwiriiri ushubi tanga ubuleevi hi'gulu lye'milala mingi, ne'bihugo bingi, ne'ndeto nyingi, na'baami bingi.»

11

Utumasi tubiri twayitwa

¹ Nanahaabwa umulonge gwo'kugera mwo. Nanabwirwa: «Ugendi gera inyumba ya Rurema! Ugere na'katanda kaayo ko'kutangira kwa'matuulo. Na ngiisi ábali mu yikumba

mwo Rurema, ubaharuure. ² Halikago, ulubuga lwayo lwohe, utalugere! Keera lukahaabwa ibinyamahanga. Biganamala imyezi makumi gana ni'biri bigweti bigakandagira akaaya keeru.* ³ Na naani, ngaatuma utumasi twani tubiri. Tugaahisa isiku kihumbi na magana gabiri na makumi galindatu, tugweti tugayambala amasuuzu, iri tunakizi tanga ubuleevi.»

⁴ Yutwo tumasi twombi, byo byebirya biti bibiri bye'mizehituuni ibiyimaaziri imbere lya Nahano wa'mahanga gooshi. Tunali go gaagalya matara gabiri ágateresirwi imbere lyage.

⁵ Ne'kyanya umugoma angagira mbu atugire buligo, umuliro gugahuluka mu tunwa twatwo, gunayami bajigiivya. Ee! Umundu, iri angalooza ukutugira buligo, kwokwo kwo agayitwa.

⁶ Yutwo tumasi tuli no'bushobozi bwo'kuhangika invula ku kyanya kyoshi kyo tugakizi tanga ubuleevi. Tunali no'bushobozi bwo'kuhindula amiiji gabe muko, na bwo'kukizi leeta ngiisi kiija mu kihugo ku ngiisi kihe kyo tuloziiizi.

⁷ Tulya tumasi, ikyanya tugaaba keera twayusagya ukutanga ubumasi, ikirara kigayami tulwisa, kirya ikiri mu lyoka mu kirya kirimbi-rimbi kye'nakwere. Yikyo kirara kinatuvindagaze, kinatuyite. ⁸ Ibirunda byatwo, bigabeera-beera mu njira ya mu kaaya kahamu akakola mu buuzibwa Soodoma, kandi iri Miisiri. Kiri na Nahamwabo naye, mwomwo mwo akayitirwa ku kibambo. ⁹ Birya birunda

---

* **11:2** 11.2 akaaya keeru Yerusaleemu.

bigaamala isiku zishatu ne'kitolo, abandu bagweti bagabiloleera, iri banalahira kwo bitaziikwe. Yabo bandu bagaaba balyosiri mu mahanga gooshi, na mu milala yoshi, na mu ndeto zooshi, na mu bihugo byoshi. ¹⁰ Ibirunda bya yabo baleevi bombi, abandu booshi bagakizi bishemanga. Na mu kushambaalira ukufwa kwabo, bagakizi tengulana. Mukuba, yabo baleevi bombi, bo bâli kizi leeta amalibu mu kihugo.

¹¹ Yizo siku zishatu ne'kitolo, iri zikaba keera zalenga, Rurema anashubi yingiza yabo baleevi bombi mwo'muuka. Banashubi ba bagumaana, banayimuka. Ikyanya abandu bakabonaga kwokwo, booshi banahuumirwa. ¹² Yabo bombi, banayuvwa izu lihamu ukulyoka mwi'gulu, lyan-ababwira: «Muyijage ino munda!» Lyeryo, banayami genda mwi'gulu mu kibungu. Abagoma baabo, bâli gweti bagabalangiiza.

¹³ Ku kyekyo kihe, mu kihugo mwanalenga sizigirye wo'musisi. Ikihande kiguma ki'kumi kya yako kaaya kyanayami yihongoleka haashi. Hanayami fwa abandu bihumbi birinda. Na ábakafuuka, banahuumirwa ngana. Bana-tondeera ukuhuuza ubukulu bwa Rurema úli mwi'gulu.

¹⁴ Kwokwo, inguuke ya kabiri yanaba keera yalenga. Ne'ya kashatu ikola bu yija.

Amalibu ágakaleetwa ne'kibuga kya kalinda

¹⁵ Umuganda wa kalinda anadihiriza ikibuga kyage. Lyeryo, mwi'gulu mwanayuvwikana amazu mahamu, ganadetaga: «Ubwami bwa

kino kihugo, Nahano ye kola mwene bwo, bo no'lya Kirisito wage. Aganayama atwaziri imyaka ne'myakuula!» ¹⁶ Nanabonaga balya bashaaja makumi gabiri na bana, babwatiiri imbere Iya Rurema ku bitumbi byabo byo'bwami. Banafukama imbere lyage, banahisa amalanga haashi, iri banamúyikumba. ¹⁷ Banadeta kwokuno:

«E Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi!
We riiri ho, we wanâli yamiri ho.

Twadeta kongwa imwawe,
bwo keera wakoleesa ubushobozi bwawe
buhamu,
wanatondeera ukutwala.

¹⁸ Ibinyamahanga byâli kizi raakara.
Halikago buno, we kola ugaaba
no'buraakari!

Kikola kyanya kyo'kutwa imaaaja za abafwiri.
Na booshi âbâli kizi shereeza ikihugo, buno nabo
ukola ugabashereeza.

Haliko, abakozi baawe abaleevi, ukola ugaba-
hamba,
kuguma na'bataluule baawe, bwo bali mu
simbaha iziina lyawe,
ukutondeerera ku bagunda, halinde ukuhisa
ku banalushaagwa.»

¹⁹ Haaho, inyumba ya Rurema íri mwi'gulu, yanayiguka. Na kalya Kajumba ke'Kihango kyage kanaboneka. Lyeryo, mwanaba ibiryamu, ne'milavyo. Mwanaba ne'mikungulo, iri munavuduka invula nyingi yo'lugungu. Mwanalenga no'musisi.

12

Umukazi ateerwa ne'daragooni

¹ Mwomwo mwi'gulu, mwanabonekaga ikyereso kihamu. Nanabona umukazi úwâli sokani-inwi ni'zuuba nga kyambalwa. Uyo mukazi, umwezi gwâli riiri mwi'dako lya'magulu gaage. Na kwi'twe lyage, âli yambiiti kwo'lushembe úlwâli riiri kwe'ndonde ikumi na zibiri. ² Uyo mukazi, âli kola ne'nda ndeera ho, anakola mu liibwa no'mukero, anateerera akashiba.

³ Yumwo mwi'gulu, mwanaboneka ikindi kyereso. Nanabonaga nangungubanga we'daragooni* ye'nduku. Iyo daragooni, yâli hiiti amatwe galinda, na'mahembe ikumi. Na ku ngiisi itwe lyayo, kwâli riiri ulushembe. ⁴ Irya daragooni, yanazunguza umukira. Gwanayami maanyula ikihande kiguma kya kashatu kye'ndonde. Yanazivugumulaga mu kihugo. Yanagenda áhali uyo mukazi, gira itegeere umwana ye agaabuta, ikamúbakule. ⁵ Uyo mukazi, ikyanya akabuta, anabutaga umwana wo'butabana. No'yo mwana, agakizi twala abandu ba'mahanga gooshi ne'ngoni ye'kyuma. Uyo mwana, mbu abutwe, anayami shamulwa, wa vwi, anatalwa ho Rurema abwatiiri ku kitumbi kyage kyo'bwami. ⁶ Uyo mukazi, naye anayami puumukira mwi'shamba. Anahika ho Rurema âli mali gwanwa amúteganulira. Hanali ho agakizi múlangira, halinde ukuhisa

---

* **12:3** 12.3 Daragooni Kiri kihuumbe kye'nyamiishwa íshushiini ne'ngoona; no'bugira kingi mu kanwa kaakyo, muli mu shaaga umuliro.

ku siku kihumbi na magana gabiri na makumi galindatu.

⁷ Mwi'gulu mwanakungula izibo likayu. Mikaheeri,[†] bo na'baabo baganda, banagendi teera iyo daragooni. Nayo, bo na'baganda baayo, yanatondeeraga ukulwa kwakundi. ⁸ Kundu kwokwo, irya daragooni yanahimwa, kyana-tuma igaabula ho igabeera mwi'gulu kuguma na'baganda baayo, ⁹ banavugumulwa mu kihugo! Ne'yo daragooni, gwo gwogulya mujoka gwa keera, iziina lyagwo Shetaani, kandi iri Namugomora. Ye yolya úli mu kizi genda agaateba abandu ba mu mahanga gooshi.

Ne'kyanya ikaba keera yavugumulwa mu kihugo, bo na'baganda baayo, ¹⁰ nanayuvwa mwi'gulu mwayiberekaania izu. Lyanadeta: «Buno, Rurema akolaga mu tukiza! No'bwami bwage, keera bwayija mu kati ko'bushobozi bwage. Kirisito wage, ye koli twaziri. Mukuba, ulya úwâli gweti úgaalega beene witu imbere lya Rurema úbwakya-úbwayira keera avugumulwa haashi. ¹¹ Balya biitu, bakamúhima ku njira yo'muko gwe'Kyanabuzi, na ku bumasi bwo bâli kizi tanga. Batanâli kizi kundirira uburambe bwabo. Si bâli kizi ba ibiringiini ukuyitwa. ¹² Ku yukwo, igulu likizi sham-baala, kuguma na byoshi íbituuziri mwo. Si yayewe imwe'kihugo, ne'mwe'nyaaaja! Mukuba, Shetaani keera abiyikira kwo. Anakoli raki-iri bweneene! Akoli yiji kwe'siku ízikoli

---

[†] **12:7** 12.7 Mikaheeri ali ndwani ngulu yo'muganda. Mu Danyeri 12.1, bidesiri ngiisi kwo ali mu langa Abahisiraheeri.

músigaliiri, zikolaga ngerwa naaho.»

¹³ Irya daragooni, ikyanya ikayiji bona kwo keera yavugumulirwa mu kihugo, arara-rara! Ulya mukazi úkabuta umwana wo'butabana, yanamúbingiriza. ¹⁴ Haliko, ulya mukazi ana-haabwa ibyubi bibiri íbiri nga bya nyunda-mashiji, gira abalalire mwi'shamba he'yo daragooni itangahika. Hanali ho Rurema áli mali gwanwa amúteganulira, kwo ho agakizi múlangira ku myaka ishata ne'myezi irindatu.

¹⁵ Lyeryo, irya daragooni yanahulusa amiji mingi bweneene mu kanwa, ganagolomba. Yago miiji, gáli riiri no'muhuusi nga gwa lwiji, gira uyo mukazi, gamútwale. ¹⁶ Haliko uyo mukazi, idaho lyanamúfuusa mu kugaaguka. Yago miiji gooshi, ikyanya gakakizi lyoka mu kanwa ke'yo daragooni, ganakizi yilongera i kuzimu. ¹⁷ Ulya mukazi, iyo daragooni yanamúrakarira bweneene! Yanayikuutuza, gira igendi gira izibo na'bandu booshi ba mwi'kondo lyage ábâli sigiiri. Yabo bandu baage, bo bali mu simbaha imaaaja za Rurema, banali bemeera ku bumasi bwo bali mu tangira Yesu.

¹⁸ Iyo daragooni yanagendi yimanga ku butambi bwe'nyaaaja.

13

Ikirara íkyazununuka mu nyaaja

¹ Nanabona mwi'yo nyaaja mugweti mugazununukaga ikirara íkyâli hiiti amatwe galinda, na'mahembe ikumi. Ku ngiisi ihembe, kwâli riiri ulushembe. Na ku ngiisi itwe, yee!

Kwâli kuyandike iziina lyo'kutukiisa Rurema.
² Kirya kirara, kyâli shushiini ne'ngwi. Haliko amagulu gaakyo, gâli shushiini nga ga dubu.* Na'kanwa kaakyo, kâli riiri nga ka ndare. Irya daragooni, yanakiheereza ubushobozi bwayo bwoshi, kiri ne'kitumbi kyayo kyo'bwami, gira kitwale mu butwali bwayo buhamu.
³ Kirya kirara, mu matwe gaakyo, liguma lyâli beziibwi uluguma úlwangakiyisiri. Haliko, lwâli kola nvigo. Kyanatuma abandu ba'mahanga gooshi bagasoomerwa hi'gulu lyakyo, banakizi genda bakikulikiiri. ⁴ Na bwe'yo daragooni ikaheereza yikyo kirara ubushobozi bwayo, kyanatuma balya bandu booshi bagakizi giyikumba. Banakizi yikumba na kirya kirara kwakundi, iri banakihuuza, ti: «Yiki kirara, nyandagi úwangakiyigera? Na nyandi úwangakiyibanga? Si ndaaye!»

⁵ Kirya kirara, kyanahanguulwa ukukizi yidundulika, no'kukizi tuka Rurema. Kyanahanguulwa na kwo kihise imyezi makumi gana ni'biri kitwaziri. ⁶ Kwokwo, kyanatondeera ukutuka Rurema ti: «Uli ndaaye!» Kyanatuka ni'ziina lyage, kiri na ho atuuziri mwi'gulu, kuguma na'bandi booshi bo batuliinwi mwo.
⁷ Yikyo kirara, kikanahanguulwa ukulwisa abandu ba Rurema, halinde kyanabahima. Kyanahaabwa no'bushobozi hi'gulu lya'bandu be'milala yoshi, na'ba'mahanga gooshi,

---

* **13:2** 13.2 dubu iri inyamiishwa ndangi bweneene inali mbamu nga ngaavu. Halikago amalanga gaayo gali nga ga'kabwa. Ne'nyunu zaayo ziri nyila-nyila.

na'be'ndeto zooshi, na'be'bihugo byoshi. ⁸ Yikyo kirara, abandu booshi ba mu mahanga banakizi kiyikumba, bátali naaho ba'maziina gaabo gakoli yandisirwi mu kitaabo kyo'bulamu kye'mwa kirya Kyanabuzi, kirya íkikayitwa ku kyanya ikihugo kitâli zaazi bumbwa.

⁹ «Ngiisi úhiiti amatwiri, ayuvwe! ¹⁰ Umundu, iri akashungikirwa kwo agagwatwa imbirá, iri aganagigwatwa nyene. Na ngiisi úkashungikirwa kwo agayitwa ku ngooti, iri aganagiyitwa kwo. Bwo biryagagi kwokwo, kyo kitumiri abandu ba Rurema bakwiriiri bakizi gooyera, iri banayama bali bemeera.»

Ikindi kirara kyalibuza abandu ba Rurema

¹¹ Nanabona mu kuzimu, mugweti mugazununuka ikindi kihuume kye'kirara. Kyohe, kyâli riiri na'mahembe gabiri ágali nga ga Kyanabuzi. Halikago, izu lyakyo lyâli kizi shamiira nga lye'rya daragooni, shwaa! ¹² Yikyo kirara kya kabiri, kyanakizi koleesa ubushobozi bwoshi bwa yikyo kyabo, kirya íkikakira lulya luguma úlwangakiyisiri. Kyanahambaaza ikihugo, na booshi ábakituuziri mwo, kwo bakizi yikumba yikyo kyabo. ¹³ Kyanakizi gira ne'byereso bihamu bye'kitangaaza, halinde kyanakizi lyosagya kiri no'muliro kwi'gulu, kinaguhoneze mu kihugo imbere lya'bandu booshi! ¹⁴ Na bwo kyâli riiri no'bushobozi bwo'kukizi gira ibyereso hi'gulu lye'kyabo, kyanatuma kigakizi teba booshi ábatuuziri mu kihugo. Kyanababwira kwo bagire umugisi gwe'kyabo, gira yikyo kyabo kikizi haabwa

ulushaagwa. Mukuba, kundu yikyo kyabo kik-
abezibwa uluguma, haliko kyâli mali kira.

¹⁵ Kirya kirara kya kabiri, kyanahaabwa
ubushobozi bwo'kufuuhira umuuka mu mugisi
úgushushiini na yikyo kyabo, gira gube
mugumaana, halinde gwanashobola ukudeta.
Ne'kyanya abandu bagalahira ukuguyikumba,
kyanahaabwa ubushobozi bwo'kubayitiisa.

¹⁶ Na kandi, kyanahambaaza abandu booshi
kwo babiikwe kwa'kamangu ku maboko gaabo
ge'lulyo, kandi iri ku malanga gaabo, baba
bakulu kandi iri bagunda, baba bagale kandi
iri bakeni, baba baja kandi iri batali baja.

¹⁷ Ndaanaye mundu úwâli hangwirwi ukugula
ikindu, kandi iri ukukiguliisa, átazi biikwa
kwa'kamangu.

Na ku yako kamangu, kwâli kuyandike iziina
lya kirya kirara. Lyanâli riiri mwo'muharuuro.

¹⁸ Umundu, iri angasobanukirwa na yibi, ak-
wiriiri ayitegeereze bwija, halinde yikyo ki-
rara, alonge umuharuuro gwakyo. Mukuba,
umuharuuro gwakyo, gulyagagi muharuuro
gwo'mundu. Guli magana galindatu na makumi
galindatu na ndatu.

14

*Ikibuzi na'bandu bihumbi igana na makumi
gana na bina*

¹ Ha nyuma, nanabonaga kirya Kyanabuzi
kiyimaaziri imbere lyani ku mugazi gwe'Sayuni.
Kyâli riiri kuguma na balya bandu bihumbi
igana na makumi gana na bina. Na ku malanga

gaabo, kwâli kuyandike iziina lyakyo, ni'ziina lya Yishe yenyene. ² Nanayuvwa izu ukulyoka mwi'gulu, lyanakizi luluma. Yiryo izu, lyâli riiri nga lya'miiji mingi ágali mu hona ku shalalo, jala-lala! Lyanâli kizi tulagiza nga milavyo. Lyanakizi yuvwikana nga lya nanga ízigweti zigasibwa. ³ Yabo bandu bihumbi igana na makumi gana na bina, bâli yimaaziri imbere lye'kitumbi kyo'bwami, ne'mbere lya birya bingisho-ngisho bina íbiri bigumaana, ne'mbere lya balya bashaaja. Yabo booshi, bâli gweti bagayimba ulwimbo luhyahya. Ndaanaye úwâli shobwiri ukuluyiga, bátali baabalya bandu bihumbi igana na makumi gana na bina naaho, kwo bakaguluulwa mu kihugo.

⁴ Mu kati kaabo, ndaaye úkayiyulubaza mu bakazi, si balyagagi beeru. Na ngiisi he'Kyanabuzi kiri mu genda, nabo ho bali mu genda bakikulikiiri. Yabo, keera bakaguluulwa mu bandu. Bo bakanatangi taluulwa imwa Rurema, ne'mwa yikyo Kyanabuzi. ⁵ Mu kati kaabo, ndaaye úwâli kizi beesha. Ndaanabwo buhube úbubali mwo.

Abaganda bashatu

⁶ Ha nyuma, nanabonaga umuganda agweti agabalala mu kyanyaanya. Uyo gundi, âli hiiti Imyazi Miija íyamiri ho imyaka ne'myakuula, gira agendi gimenyeesa mu bandu ba mu bihugo byoshi, na'ba mu milala yoshi, na'ba mu ndeto zooshi, na'ba mu mahanga gooshi. ⁷ Uyo muganda, anadeta kwi'zu lihamu kwokuno: «Mukizi simbaha Rurema! Munakizi

múhuuza! Mukuba, ikyanya kyo agaatawa kwe'maaja, keera kyahikaga. Kwokwo, mukizi múyikumba! Mukuba, ye kabumba igulu, ne'kihugo, ne'nyaaaja, ne'shyoko ze'nyiji.»

⁸ Uyo muganda, anakulikirwa no'wabo. Naye anadetaga kwokuno: «Akaaya kahamu ke'Babeeri, keera kalalusa abandu ba'mahanga gooshi ku bushule bwako. Buli nga maavu ge'ngangu! Halikago buno, keera kayihongoleka haashi! Ee! Kayihongoleka haashi.»

⁹ Uyo muganda wa kabiri, anakulikirwa no'wa kashatu. Naye anayidehereza kwi'zu kwokuno: «Ikyanya umundu agayikumba kirya kirara, no'mugisi gwakyo, anabiikwe na kwo kalya kamangu ku malanga gaage, kandi iri ku kuboko kwage, ¹⁰ uyo, Rurema agamúniesa ku buraakari bwage, kwo buli nga maavu ge'ngangu. Keera anabufuka mu rusoozo, buzira kubushukira. Uyo mundu agakizi libuukira mu muliro, imbere lya'baganda beeru, ne'mbere lya kirya Kyanabuzi. ¹¹ Ne'kyanya yabo bandu bagagilibuukira mwo, ikyusi kyagwo kigayama kiri mu tutumuka, halinde imyaka ne'myakuula. Na íkitumiri biri kwokwo, mukuba bagweti bagayikumba yikyo kirara no'mugisi gwakyo, banabe babiisirwi na kwa'kamangu ki'ziina lyakyo. Kinatume, baganayama-yama ubushigi ni'zuuba bali mu libuuka, buzira kuluhuuka.»

¹² Kwokwo, abandu ba Rurema bakwiriiri bakizi yihangaana ku bwigenderezi, iri banakizi simbaha imaaja zaage! Bakizi yama bali be-meera imwa Yesu.

¹³ Ha nyuma, nanayuvwa irindi izu ukulyoka mwi'gulu. Yiryo izu, lyanambwira: «Uyandikage kwokuno: Ukulyokera buno, bahiriirwi ngi-isi ábali mu fwa mu kati ka Nahano!» Umutima Mweru nagwo gwanadeta: «Ee! Bagaluhuuka ku mitubanulo yabo. Ne'mikolezi yabo igagenda ibakulikiiri.»

Umuganda aleeza umugushu mu kihugo

¹⁴ Ha nyuma, nanabonaga ikibungu kyeru. Na ku yikyo kibungu, kwâli bwatiiri úwâli shushi-ini no «Mwana wo'Mundu.*» Kwi'twe lyage, kwâli biisirwi ulushembe lwe'nooro, âli fumbiiti no'mugushu muugi.

¹⁵ Mu nyumba ya Rurema, mwanahuluka ugundi muganda, anateerera umulaga mu kubwira uyo wabo kwokuno: «Imimbu mu kihugo, keera yayera. Aaho! Ubangulage umugushu gwawe, ugendi giyimbula!» ¹⁶ Lyeryo, ulya úwâli bwatiiri ku kibungu, anayami hwaguula umugushu gwage mu kihugo, anayimbula mwe'yo mimbu.

¹⁷ Mu yeyo nyumba ya Rurema íri mwi'gulu, mwanahulukaga ugundi muganda. Naye âli fumbiiti ugundi mugushu muugi.

¹⁸ Mwanahuluka no'muganda wa kashatu, akalyoka ha katanda ko'kutangira kwa'matuulo. Ye wanâli yimangiiri umuliro. Ulya wa kashatu, anateerera umulaga, mu kubwira uyo wabo úwâli fumbiiti umugushu muugi kwokuno: «Imihuli ye'mizabibu íri mu kihugo, keera

---

* **14:14** 14.14 Danyeri 7.13.

yayera. Kwokwo, ugihwaguulage na yugwo mugushu gwawe, unagikuumanie!»

¹⁹ Lyeryo, ulya muganda anayami hwaguula umugushu gwage ku mizabibu íri mu kihugo, anagikuumania. Anagilasha mu namweshwe wo'mukenge, úli mwo'buraakari bwa Rurema.

²⁰ Ne'kyanya iyo mizabibu ikakandirwa mwo inyuma lya'kaaya, mwanahuluka umuko. Yugwo muko, gwanakizi golomba, halinde ukuhisa ku bilomeetere magana gashatu. Ni'benga lyagwo, lyâli kizi hikira ifwarasi mu migeke.

15

Ulwimbo lwa Musa, na lwe'Kyanabuzi

¹ Yahoo mwi'gulu, nanabonaga mwe'kindi kyereso kihamu kya kahebuuza. Mwâli riiri abaganda balinda, bâli hiiti amalibu galinda mazinda. Yago malibu, gali go'kukwiza uburaakari bwa Rurema.

² Nanabona kwo habatamiri íkiri nge'nyaaja ye'kiyo, íyâli nvushe mwo'muliro. Na ha butambi lyayo, hâli yimaaziri ngiisi ábakahima kirya kirara, no'mugisi gwakyo, na gulya muharuuro úguli kwi'ziina lyakyo. Yabo booshi, bâli hiitagi inanga zo bakahaabwa na Rurema.

³ Bâli gweti bagayimba ulwimbo lwo'mukozi wage Musa, no'lwimbo lwa kirya Kyanabuzi. Yulwo lwimbo, ludesiri kwokuno:

«E Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi!

Ibyo uli mu gira, biryagagi mwo'bukalage!

Binali bya kahebuuza.

Biyamiri bikwaniini, binali byo'kuli.

⁴ E Nahano! We Mwami wa'mahanga gooshi.

Nyandi útangakusimbaha? Na nyandi
 útangahuuza iziina lyawe?
 Wenyene, ulyagagi mweru. Ne'mikolezi yawe
 íkwaniini.
 Keera wanagiyerekana ku bweranyange.
 Kyo kitumiri abandu ba'mahanga gooshi bagak-
 izi yiji kuyikumba.»

Abaganda balinda ábahiiti amalibu galinda

⁵ Ha nyuma, mwi'gulu nanabonaga inyumba
 ya Rurema iyigwirwi. Iyo nyumba, linali
 li'heema Iyo agweti agayiyerekana mwo. ⁶ Na
 mwi'yo nyumba, mwanahuluka balya baganda
 balinda, bahiiti amalibu galinda. Yabo baganda,
 bâli yambiiti imirondo myeru íkeyengiini. Na
 mu bifuba byabo, bâli yambiiti mwe'mikaba
 ye'nooro. ⁷ Mu birya bingisho-ngisho bina,
 kiguma kyanafumbasa yabo baganda balinda
 imitanga irinda íkatulwa mu nooro. Iyo
 mitanga, yâli yijwiri mwo'buraakari bwa
 Rurema. Anali ye yolya úyamiri ho imyaka
 ne'myakuula! ⁸ Lyeryo, mwi'yo nyumba ya
 Rurema, mwanazinga ikyusi, nywe! Yikyo
 kyusi, kikalyoka mu bulangashane bwage,
 na mu bushobozi bwage. Ndaanaye mundu
 úkashobola ukuyingira mwo, halinde ukuhisa
 ku kyanya amalibu galinda ga yabo baganda
 balinda, gakaba keera gamala.

16

*Imitanga irinda íri mwo'buraakari bwa
 Rurema*

¹ Mu nyumba ya Rurema, mwanayiberekaania izu, lyanabwira yabo baganda balinda kwokuno: «Uburaakari bwa Rurema, úbuli mwi'yo mitanga irinda, mugendi bumwagulira mu kihugo!»

² Kwokwo, umuganda wa mbere anagendi mwaguliraga íbiri mu mutanga gwage mu malambo. Yabo bandu booshi ábakabiikwa kwo kalya kamangu ka kirya kirara no'kuyikumba umugisi gwakyo, banayami gwatwa ne'birole, byanáli kizi jamula bweneene.

³ Umuganda wa kabiri, naye anamwaguliraga íbiri mu mutanga gwage mu nyaaja. Lyeryo, inyaaja yanahinduka muko nga gwa kirunda. Ibiremwa byoshi íbyáli riiri mwo, byanayami hunguka.

⁴ Umuganda wa kashatu, naye anamwagulira íbiri mu mutanga gwage mu nyiiji, na mu shyoko. Nabyo, byanayami hinduka muko.

⁵ Nanayuvwa umuganda úyimangiiri amiiji gooshi, agweti agaadeta kwokuno: «E Mweru, we wáli yamiri ho, unakiri ho! Yizi maaja, ngiisi kwo wazitwa, wazitwa ku njira íkwaniini.

⁶ Yaba babi, bo bakayonaga umuko gwa'baleevi baawe, na gwa'bandi bandu baawe. Na buno, keera wabanywesa umuko, nga kwo bibakwaniini.»

⁷ Ha nyuma, nanayuvwa izu ukulyoka mu katanda ko'kutangira kwa'matuulo, ligweti ligayemeereza kwokuno: «E Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi! Imaaja zo ugweti ugatwagaga, uli mu zitwa ku njira íkwaniini! Inali yo'kuli.»

⁸ Umuganda wa kana, naye anamwaguliraga ibiri mu mutanga gwage kwi'zuuba. Izuuba lyanahanguulwa kwo likizi yokya abandu. ⁹ Kyanatuma abandu bagahiira ngana ne'ndugumbo yalyo. Kundu kwokwo, yabo bandu batanatwikira ku byaha byabo, mbu bahuuze Rurema. Halikago, banatondeera ukutuka iziina lyage. Mukuba, yago malibu, ye wâli no'bushobozi bwo'kugahamuliza.

¹⁰ Umuganda wa kataanu, naye anamwaguliraga ibiri mu mutanga gwage ku kitumbi kyo'bwami kya kirya kirara. Lyeryo, ubwami bwakyo bwanayami yidika mwe'kihulu kya namudidi! Abandu banakizi sisimira, iri banakaaja indimi zaabo. ¹¹ Kundu kwokwo, batanatwikira ku byaha byabo. Na bwo bâli kola ne'birole, banatondeera ukutuka Rurema úli mwi'gulu. Mukuba, byâli kizi jamula!

¹² Umuganda wa kalindatu, naye anamwaguliraga ibiri mu mutanga gwage mu lwiji luhamu Hefuraati. Yulwo lwiji lwanakama, gira habe injira ya'baami bagalenga mwo. Yabo baami, bâli lyosiri uluhande lwe'sheere. ¹³ Nanabona imizimu ishata ishushiini na bakere. Iyo mizimu, yâli gwetu igahuluka mu kanwa ke'rya daragooni, na mu kanwa ka kirya kirara, na mu kanwa ko'muleevi we'bibeessa. ¹⁴ Iyo mizimu, ikalyoka imwa Shetaani. Inali ye mu kizi gira ibyereso bye'kitangaaza. Ye mu genda mu mahanga gooshi, gira igendi kumania abaami, bayitegaanure kwi'zibo írigakungula ku lusiku lukulu lwa Rurema. Anali wo'bushobozi bwoshi!

15 «Mumenyage bwija kwo ngamùtubiira nga muzimba! Ahiriirwi ngiisi úli mu yama alaliiri. Anayame ayambiiti ikyambalwa kyage, atayiji kengeera agenda bukondwe imbere lya'bandu, ishoni zinamùteterenze.»

16 Kwokwo, iyo mizimu, ikyanya ikaba keera yakuumania yabo baami, yanabatwalaga ahandu áhali mu buuzibwa Harimagedooni* mu kiheburaniya.

17 Umuganda wa kalinda, naye anamwaguli- raga íbiri mu mutanga gwage mu kyanyaanya. Mu kitumbi kya Rurema íkiri mu nyumba yage, mwanayiberekaania izu, lyanadeta: «Byoshi, keera byakoleka!» 18 Hanakizi ba ibiryamu, ne'milavyo, ne'mikungulo. Mu kihugo, mwanalenga sizigirye wo'musisi. No'kulyokera ha'bandu bakatuulira mu kihugo halinde zeene, ndaagwo gundi musisi úguzindi shagania ikihugo nga gwo. 19 Lyeryo, kalya kaaya kahamu kanapwamuuka mwe'bihande bishatu. Kiri no'tundi twaya twa mu mahanga gooshi, natwo twanayihongoleka haashi. Yako kaaya kahamu ke'Babeeri, Rurema akakakengeera, mu kukanywesa ku rusoozo úluyijwiri mwo'buraakari bwage. Yubwo buraakari bwage, bwanakalalusa nga maavu ge'ngangu! 20 Utulira twoshi twanayami nyerera. Ne'migazi, itanaki boneka. 21 Mwi'gulu, mwanavuduka amabuye mahamu go'lugungu. Yago mabuye, gáli riiri no'buzito nga bwa

* **16:16** 16.16 Harimagedooni hiri higazi íhiri mu kihugo kye'Palesitina, ha'Bahisiraheeri bâli kizi lwira amazibo ge'ngunguula.

bilo makumi gana. Ne'kyanya yago mabuye go'lugungu gâli kizi yideedeka ku bandu, banakizi tuka Rurema. Mukuba, yago malibu, gakabayogogoza bweneene!

17

Bulambe wo'mukazi

¹ Mu yabo baganda balinda ábâli riiri ne'rya mitanga irinda, mwanayija umuganda muguma. Anayiji mbwira: «Yijaga, nguyereke ikihano kyo'lya bulambe wo'mukazi, ulya úbwatiiri hi'gulu lye'nyiji nyingi. ² Ye na yolya úkagira ubushule na'baami booshi ábatuuziri mu kihugo. Balya booshi, keera bakalalusibwa bweneene no'bushule bwage.»

³ Lyeryo, uyo muganda anandwala mu kati ko'mutima, halinde mwi'shamba. Na mwomwo, mwo'lya mukazi abwatiragi ku kirara kye'nduku. Yikyo kirara, kyâli riiri na'matwe galinda, na'mahembe ikumi. Na ku magala gaakyo gooshi, kwâli kuyandike amaziina go'kutukiisa Rurema. ⁴ Uyo mukazi âli yambiiti imirondo ye'kituku-tuku, ne'midukula. Anâli yilimbisiizi no'bungeni-ngeni. Yubwo bungeni-ngeni, bukagirwa mu nooro, na mu mabuye miija ge'kishingo, na mu mbembe. Anâli fumbiiti no'rusoozo úlukatulwa mu nooro. Yulwo rusoozo, lwâli yijwiri ubweruzi ne'bitalaalwe. Mukuba, byebirya byo âli kizi yilala mwo. ⁵ Na ku malanga gaage, kwâli kuyandike iziina lya'kambishwa íridesiri kwokuno: «Akaaya kahamu ke'Babeeri, nyina wa babulambe booshi. Ye na nyina

wa banabitalaalwe ba mu mahanga gooshi.»
⁶ Nanabonaga kwo'yo mukazi âli koli lalusiri umuko gwa'bandu ba Rurema. Yabo bandu, bakayitwa, bwo bâli kizi tangira Yesu ubumasi.

Ulya mukazi, ikyanya n'gamúbona, nana-soomerwa ngana-ngana! ⁷ Uyo muganda anambuuza: «Biki íbyakusoomeza? Ngola ngakubishuulira ubumbishwa bwo'yo mukazi, na bwa yiki kirara kyo abwatiiri kwo, kwo kihiti amatwe galinda, na'mahembe ikumi. ⁸ Kirya kirara kyo wabona, kyâli riiri kigumaana, keera kikanafwa. Haliko, kicolaga kigazununuka mu kirimbi-rimbi kye'kuzimu, kikabuli gendi shereezibwa. Hali abandu ábatuuziri mu kihugo, ba'maziina gaabo gatazi yandikwa mu kitaabo kyo'bulamu ukulyokera he'kihugo kikabumbirwa. Balya, ikyanya bagaabona yikyo kirara, bagasoomerwa! Mukuba, kyâli riiri ho. Keera kikanafwa. Haliko kigaki shubi boneka.

⁹ «Yibyo byoshi, iri umundu agasobanukirwa nabyo, akwiriiri ayitegeereze bwija. Mukuba, yago matwe galinda, iri migazi irinda yo'yo mukazi abwatiiri kwo. Banali bo baami balinda. ¹⁰ Abataanu baabo, ubwami bwabo keera bukasisiba. Ugundi ye gaki twala. No'wa kalinda, atazi yimikwa. Ne'kyanya agayimikwa, atagalegama. ¹¹ Yikyo kirara íkyâli riiri ho, keera kikanafwa, ye gundi mwami wo'munaana. Uyo, alyagagi muguma wa mu baabo balinda. Naye, agagendi shereezibwa.

¹² «Yago mahembe ikumi go wabonaga, bo baami ikumi, ábatazi yimikwa. Bagahaabwa ubushobozi bwo'kutwala ku kihe kiguma,

kuguma na yikyo kirara. ¹³ Yabo baami kwo bali booshi, bali na'kalimbi kaguma naaho. Baganahaereza kirya kirara imisi yabo, no'bushobozi bwabo. ¹⁴ Yabo booshi, bagagendi lwisa yikyo Kyanabuzi. Haliko, kigabahima. Mukuba, yikyo Kyanabuzi, ye Nahano wa banahano. Anali ye Mwami wa baami. Ne'kyanya kigaahima yabo baami ikumi, kigaaba kuguma na'bakulikizi baakyo bemeera, balya bo kikatoola, keera kikanabahamagala.»

¹⁵ Uyo muganda, anashubi mbwira: «Yizo nyiji zo wabona, zigweti zigagolombera ho'yo bulambe wo'mukazi abwatiiri. Kwo ziri zooshi, ziryagagi kizimya-izuuba kya'bandu ba mu mahanga gooshi, na'ba mu bihugo byoshi, na'ba mu ndeto zooshi! ¹⁶ Na yikyo kirara kyo wabona, kuguma na yago mahembe ikumi, bigayiji shomba uyo bulambe wo'mukazi. Binamúkumbulule byoshi byo ahi-iti, halinde anasigale bukondwe. Bigaamúlya inyama, bikabuli músingoolera mu muliro. ¹⁷ Mukuba, yabo baami ikumi, Rurema ye kabagira babe na'kalimbi kaguma, gira bakaheereze yikyo kirara ubushobozi bwabo bwo'kutwala, halinde ngiisi byo âli mali gwanwa ashungika, bikakoleke.

¹⁸ «No'lya mukazi ye ukabona, ko kaakalya kaaya kahamu. Katwaziri abaami ba mu mahanga gooshi.»

18

Akaaya ke'Babeeri kayihongoleka haashi

¹ Ha nyuma, nanabonaga ugundi muganda agweti agayija ukulyoka mwi'gulu. Uyo muganda, âli riiri no'bushobozi bwingi bweneene! No'bulangashane bwage, bwanatanguulira amahanga gooshi. ² Uyo muganda, anayiberekaania kwi'zu kwokuno: «Akaaya kahamu ke'Babeeri keera kayihongoleka haashi! Ee! Kayihongoleka haashi. Na buno, likolaga igomberano lye'mizimu, ne'bisigo, kuguma na ngiisi kanyuni ko'muziro ákali mu yagazania. ³ Abaami ba mu mahanga gooshi keera bakakashuleha. Yubwo bushule bwako bwanalalusa abandu be'yo munda hooshi nga maavu ge'ngangu. Abadandaza ba mu yago mahanga gooshi, keera bakagala ku kanyabungaka ke'bindu ko kâli kizi yisimiisa mwo.»

⁴ Lyeryo, nanayuvwa irindi izu ukulyoka mwi'gulu, lyanadeta: «E bandu baani, muyame mugalyoka mu yako kaaya, gira mutabe ne'ngoome mu byaha byako. Mutayiji kengeera mwahanirwa kuguma. ⁵ Mukuba, ibyaha byako, keera byayilunda-lunda halinde ukuhika mwi'gulu. Halinde buno, Rurema aki bikengiiri. ⁶ Ngiisi kwo kakagirira abandi, kube kwo niinyu mugakagirira, kiri no'bugira kabiri kaakwo. ⁷ Nga kwo kâli kizi yidundulika bweneene mu kanyabungaka ke'bindu bingi, kwo na kwokwo kube kwo mugakayogogoza, iri munakajengeeza. Mu mutima gwako, kagweti kaganina kwokuno: "Niehe, nie mwami-kazi. Ngoli gangaziizi! Ndali namufwiri, ndanâye lire ku kimombo." ⁸ Kundu adetaga kwokwo, kalya kaaya kagayami teerwa na yaga malibu gooshi ku lusiku luguma:

umwena, no'lufu, ne'kigandaaro. Haaho, yako kaaya kanabuli singooka! Mukuba, Nahano Rurema, ye gakatwira ulubaaaja yenyene. Anali kihagarusi!»

⁹ Yabo baami ba mu mahanga gooshi, bâli kizi kashuleha, banakizi yisimiisa mu kanyabungaka ke'bindu byako. Halikago, ku kyanya kagasingooka, bagaabona ngiisi kwe'kyusi kyakazinga mwo, nywe! Haaho, bagakalirira ku kimombo! ¹⁰ Na hi'gulu lyo'kulibuzibwa kwako, bagahumirwa. Banayisunge hala nako, iri banayiganyira kwokuno: «Yayewe imwawe! Yayewe imwawe, e kaaya kahamu ke'Babeeri, we shuba kikalage! Si ku kino kihe kiguma naaho, keera walonga ikihano kyawe!»

¹¹ Abadandaza ba mu mahanga gooshi, nabo bagakaliriraga ku kimombo. Mukuba, ibindu byo bali mu dandaza, ndaakiye mundu úgaki bagulira. ¹² Na mu yibyò bindu byabo, muli inooro, ne'harija, na'mabuye miija ge'kishingo, ne'mbembe. Muli ne'mirondo miija ítyeriiri, ne'gindi mirondo miija ye'kitukutuku ne'midukula. Muli na ngiisi bití íbiri mu baya bwija. Muli na íbikabaajwa mu mahembe ge'njovu. Muli ne'birugu íbikabaajwa mu bití bikomu. Muli na ngiisi birugu íbikatulwa mu miringa, na mu byuma, na íbikabaajwa mu tushangalibwe. ¹³ Muli na'mavuta go'muhongolo mwija, ngo'lusheke, no'mudalasiní, no'mubadu, na'gandi malaasi. Muli na'maavu, na'mavuta, no'mushyano, ne'ngano. Muli ne'ngaavu, ne'bibuzi, ne'fwarasi. Muli na'magaare

go'kukululwa ne'fwarasi. Muli kiri na'baja. Mukuba, bâli kizi dandazibwa mwo kwakundi!

¹⁴ Ku yikyo kyanya, abadandaza bagadetaga kwokuno: «E Babeeri, ubugale bwo ushuba mu yisimiisa mwo, keera bwakumalira! Kundu wâli kizi bisara, keera byakunyerera, utanâye ki bisooke.»

¹⁵ Abadandaza, ikyanya bâli kizi dandaza yibyo byoshi, bâli kola bagale. Kundu kwokwo, ikyanya bagabonaga ngiisi kwo kagweti kagalibuzibwa, bagahuumirwa ngana. Banayisunge hala, iri banabululuka ku kimombo! ¹⁶ Bagayamiza kwokuno: «Yayewe imwawe! Yayewe imwawe, e kaaya kahamu! Mu mwawe, abandu bâli kizi yambala imirondo miija ítyeriiri, ne'mirondo ye'kituku-tuku, ne'midukula. Banashuba mu yilimbiisa no'bungeni-ngeni úbukagirwa mu nooro, na mu mabuye miija ge'kishingo, na mu mbembe. ¹⁷ Haliko, ku kino kihe kiguma naaho, akanyabungaka ke'bindu byawe byoshi, keera byashereezibwa lwoshi!»

Ngiisi birongoozi bya'mashuba, nabyo bigayisunga hala na yako kaaya, kuguma na'bashooji booshi, na ngiisi ábali mu genda na'mashuba, na ngiisi bandi ábali mu kola mu bye'nyaaja. ¹⁸ Bagaabona ngiisi kwo kasingooka, ne'kyusi kinabe kigweti kigakatuuma mwo. Haaho, bagayamiza kwokuno: «Mu mahanga gooshi, ndaako kandi kaaya ákazindi ba kahamu nga kano!» ¹⁹ Yabo booshi, bagayitumuulira ulukungu mu matwe gaabo, iri banabululuka ku kimombo. Banayamize kwokuno: «Yayewe

imwawe! Yayewe imwawe, e kaaya kahamu! Ikyanya beene amashuba booshi bâli kizi koleesa amashuba gaabo mu nyaaja, bâli kizi galira ku bugale bwako. Halikago, ku kino kihe kiguma naaho, keera kano kaaya kayami shereezibwa lwoshi!»

²⁰ We igulu, ushambaalage! Mukuba, keera kashereera! Na niinyu mwe ndumwa, kuguma na'baleevi, na'bandi bandu ba Rurema booshi, niinyu mushambaale kwakundi! Mukuba, kundu yako kaaya kâli kizi mûgirira amabi, haliko, keera Rurema akatwira ulubaaja hi'gulu lyago.

²¹ Haaho, ikihagarusi kyo'muganda kyanalengeza akabururunge ki'buye. Kâli yumiini no'lushyo luhamu. Haaho, kyanalilasha mu nyaaja. Anadeta: «Kwoku, kwa'kaaya kahamu ke'Babeeri kaganyaanyagwa haashi. Katanâye ki boneke! ²² E kaaya ke'Babeeri, mu mwawe, mutâye ki yuvwikane inyimbo ízigweti zikalasibwa ne'nanga, kandi iri mu miteera-teera, kandi iri mu bibuga, kandi iri íziri mu yimbwa na'bajoborozi. Utanâye ki yuvwikane mwe'kigugunyulo kyo'lushyo. Ndaanaye naluganda úwâye ki kuboneke mwo. ²³ Ndaanalwo lukeera lwi'tara úlwâye ki kumoleke mwo. Mu kati kaawe, mutanâye ki yuvwikane ikiririmbo kyo'buhya. Abadandaza baawe, bo bashuba bagangambale ba mu mahanga gooshi. Na ku njira yo'bulozi bwawe, keera ukahabura abandu ba'mahanga gooshi.»

²⁴ Mu yako kaaya ke'Babeeri, mwâli kizi boneka imiko ya'baleevi ba Rurema,

ne'ya'bandi bandu baage, kiri ne'ya'bandi booshi ábakayitwa mu kihugo.

19

Inyimbo zo'buhimi mwi'gulu

¹ Ha nyuma, mwi'gulu nanayuvwa izu lihamu. Yiryo izu, lyâli riiri nga lya kizimya-izuuba kya'bandu, lyanadeta kwokuno: «Haleluya! Rurema witu, ye mwene ubukize, no'bulangashane, no'bushobozi! ² Ali mu twa imaaaja ku njira íkwaniini, mu kati ko'kuli. Keera atwagaga ulubaaja lwo'kuhana ulya bulambe wo'mukazi. Mukuba, akasherebeza abandu ba'mahanga gooshi ku njira yo'bushule bwage. Uyo bulambe, akanayita abakozi baage. Kwokwo, kiri no'muko gwabo, nagwo keera akaguyihoolera.» ³ Yabo booshi banashubi deta kwokuno: «Haleluya! Ikyusi kigayama kigweti kigatumuuka mu kalya kaaya, halinde imyaka ne'myakuula!» ⁴ Balya bashaaja makumi gabiri na bana, kuguma na birya bingisho-ngisho bina íbiri bigumaana, banafukama imbere lye'kitumbi kyo'bwami bwa Rurema, banamúyikumba, iri banadeta kwi'zu lihamu kwokuno: «Haleluya! Bikizi ba kwokwo!»

⁵ Lyeryo, mu kitumbi kyo'bwami, mwanayiberekaania izu, lyanadetaga kwokuno: «E bakozi ba Rurema witu, mwe mugweti mugamúsimbaha! Mumúhuuze mweshi, ukulyokera ku bagunda halinde ku bakulu!»

⁶ Haaho, nanayuvwa izu lihamu íriri nga lya kizimya-izuuba kya'bandu. Lyâli gweti

ligabubula nga miiji mingi ágali mu hona ku shalalo. Lyanáli gweti ligaturagaza nga milavyo! Yabo bandu, bâli gweti bagaadeta kwokuno: «Haleluya! Nahamwitu Rurema wo'bushobozi bwoshi, ye twaziri. ⁷ Tukizi shagaluka no'kushambaala, iri tunakizi múhuuza! Mukuba, ubuhya bwe'Kyanabuzi, keera bwahika! No'muhya keera ayitegaanura. ⁸ Uyo muhya, akoli haabirwi imirondo myeru ítyeriiri, inakeyengiini.» (Iyo mirondo, guli mugani gwe'mikolezi miija ya'bandu ba Rurema. Boohe, bo bakwaniini imbere lyage!)

⁹ Ulya muganda anambwira: «Uyandike kwokuno: Bahirwa, ngiisi ábakalaalikwa ku buhya bwe'Kyanabuzi!» Anashubi mbwira: «Yaga magambo go nakubwira, galyagagi go'kuli! Gashaaziri imwa Rurema yenyene.»

¹⁰ Lyeryo uyo muganda, nanafukama imbere lyage, gira nimúyikumbe. Haliko anambwira: «Ulekage! Si naani ndi mukozi wa Yesu nga wehe, kuguma na'bandi beene winyu, kwo bali mu mútangira ubumasi. Rurema abe ye ugakizi yikumba! Mukuba, ngiisi ábali mu tangira Yesu ubumasi, baabo bo bali mu ba mwo'mutima gwo'buleevi.»

Úshoniri ku fwarasi ye'kitare asinda ubugoma

¹¹ Ha nyuma, nanabonaga igulu likoli yanusiri. Hanaboneka ifwarasi ye'kitare. Na úwâli gishoniri kwo, ali mu buuzibwa Mwemeera, na Wo'Kuli. Uyo, ali mu koleesa ukuli mu kutwa imaaja, na mu kugira izibo. ¹² Amasu gaage gâli riiri nge'mbigi zo'muliro. Na kwi'twe

lyage, kwâli riiri injembe nyingi. Anâli yan-disirwi kwi'ziina, na yenyene naaho, ye wâli liyiji. ¹³ Anâli yambiiti ikanju írikajabikwa mu muko. Ne'rindi iziina lyage: «Igambo lya Rurema». ¹⁴ Abasirikaani ba mwi'gulu, bâli múshalagiiri biso-biso, bashoniri nabo ku fwarasi ze'bitare. Bâli yambiiti imirondo ye'kitaani, myeru kahengura. ¹⁵ No'yo úwâli barongwiri, mu kanwa kaage, mwâli mubangikage ingooti nyugi. Agagikoleesa, mu kuminika abandu ba'mahanga gooshi: «Agabatwala ne'ngoni ye'kyuma.*» No'buraakari bwa Rurema wo'bushobozi bwoshi, agabuyerekana mu kubukandagirira mu mukenge. ¹⁶ Na ku yiryo ikanju lyage, na ku kibero kyage, kwâli kuyandike iziina íridesiri kwokuno:

«Mwami wa baami, na Nahano wa banahano».

¹⁷ Ha nyuma, mwi'zuuba nanabonaga muyimaaziri ugundi muganda. Anateerera umulaga, mu kubwira utunyuni twoshi útuli mu balala mu kyanyaanya, kwokuno: «Muhuutirage ino munda, gira muyiji lya byo Rurema agamùyigusa mwo!

¹⁸ Mugaalya ibirunda bya'baami, ne'bya'bakulu ba'basirikaani, ne'bye'bikalage. Mugaalya ne'mitumba ye'fwarasi, ne'birunda byo ábashubi zishoniri kwo. Mugaalya ibirunda bya'bandu booshi: abaja na ábatali baja, abagunda ku bakulu.»

¹⁹ Haaho, kirya kirara kyanakuumana kuguma na balya baami ba mu mahanga gooshi

---

* **19:15** 19.15 Zaburi 2.9.

na'basirikaani baabo, gira bagendi lwisa ulya úbwatiiri ku fwarasi ye'kitare na'basirikaani baage.

²⁰ Haliko, yikyo kirara, ikyanya kikalwa, kyanagwatwa imbira, kuguma no'lya muleevi we'bibeessa. Uyo muleevi, ye wâli kizi gira ibyereso bye'kitangaaza hi'gulu lyakyo, mu kukizi teba balya bandu ábakabiikwa kwo yako kamangu kaakyo, no'kukizi yikumba yugwo mugisi gwakyo.

Kwokwo, kirya kirara, no'yo muleevi we'bibeessa, ku kyanya byâli ki bwinagi, byanalashwa mu nyenga yo'muliro. Gunali mu yaka bweneene nge'kibiriiti! ²¹ Balya basirikaani baabo nabo, booshi banaminikwa ne'rya ngooti íyâli mbangike mu kanwa ko'lya úwâli shoniri ku fwarasi ye'kitare. Ibirunda byabo, utunyuni twoshi twanayiji birya.

20

Ubutwali bwe'myaka kihumbi

¹ Ha nyuma, nanabonaga umuganda agweti agajooka ukulyoka mwi'gulu. Uyo muganda, âli fumbiiti ulwiguzo lwo'kuyigula kirya kirimbirimbi kye'kuzimu. Anâli fumbiiti no'munyororo muhamu bweneene. ² Lyeryo, uyo muganda anagugumira irya daragooni! Iyo daragooni, gwo gwogulya mujoka gwa keera. Ni'ziina lyagwo, Shetaani, kandi iri Namugomora. Uyo muganda anagikona, gira imale imyaka kihumbi ikola njweke. ³ Anagiholobeka mu kirya kirimbirimbi kye'kuzimu. Anahamika ulwivi lwakyo,

analunungika kwe'nungu, gira itashubi yiji teba abandu, halinde ukuhisa kwi'yo myaka kihumbi. Na ha nyuma lyayo, ikwaniini ishwekuulwe ku kyanya kiniini naaho.

⁴ Haaho, nanabonaga ibitumbi byo'bwami. Na ábâli bibwatiiri kwo, bâli haabirwi ubushobozi bwo'kutwa imaaja. Nanabona ne'rya mitima ya'bandu ábakatolwa amatwe hi'gulu li'Gambo Iya Rurema, na hi'gulu lyo'kukizi tangira Yesu ubumasi. Balya bandu, batâli riiri mu bâli kizi yikumba kirya kirara na gulya mugisi gwakyo. Batakanabiikwa kwo kalya kamangu kaakyo ku malanga gaabo, kandi iri ku maboko gaabo. Yabo bandu banashubi longa ubugumaana. Banahis- agya kwi'yo myaka kihumbi, bagweti bagat- wala kuguma na Kirisito. ⁵ Yukwo kuzuuka kwabo, kwo'kuzuuka kwa mbere. Haliko abandi abafwiri, boohe, batakazuuka. Mukuba, iyo myaka kihumbi itâli zaazi kwira. ⁶ Yabo ábakazuuka mu buzuulwe bwa mbere, bo bahiriirwi! Banali bataluule. Ulufu lwa kabiri, lutagaaba no'bushobozi hi'gulu lyabo. Boohe, багааба баgingi ba Rurema na ba Kirisito. Baganatwala kuguma bo naye, halinde ukuhisa kwi'yo myaka kihumbi.

Shetaani alashwa mu nyenga yo'muliro

⁷ Iyo myaka kihumbi, mango ikwiraga, Shetaani agashwekuulwa mu nyumba yage ye'mbohe. ⁸ Anayami yilagala mu mahanga gooshi, gira agendi teba mwa'bandu, anabakuumanie hi'gulu li'zibo. Bagaluguuka bweneene nga mushenyu kwi'buga. Na'maziina

ga galya mahanga gooshi, gagabuuzibwa Googi, na Magoogi. ⁹ Yabo bandu bakalenga hooshi, mu kuyiji sokaana ha'bandu ba Rurema bashumbisiri mu kaaya ko akuuziri. Haliko mwi'gulu mwanahonaga umuliro, gwanayami bajigiivya!

¹⁰ Lyeryo Shetaani, ulya wo'kubahendereza, analashwa mwi'rya nyenga yo'muliro! Iyo nyenga iri mu yaka bweneene. Munali mwo kirya kirara no'lya muleevi we'bibeessa nabo bâli kola balashe. Baganayama bagweti bagalibuukira mwo, ubushigi ni'zuuba, halinde imyaka ne'myakuula!

Abafwiri batwirwa ulubaaja

¹¹ Nanabonaga ikitumbi kihamu kyo'bwami, kyeru pepepe! Nanabona na úwâli kibwatiiri kwo. Ikihugo ni'gulu byanayami nyerera imbere lyage. Mukuba, hatakaki boneka ho bigabeera.

¹² Nanabona na ábakafwa, abagunda na'bakulu, bayimaaziri imbere lye'kitumbi kyo'bwami. Haaho, ibitaabo byanayajuulwa. Ne'kitaabo kyo'bulamu nakyo kyanayajuulwa. Yabo ábakafwa, banatwirwa ulubaaja ukukulikirana ne'mikolezi yabo, nga kwo byâli yandisirwi mu bitaabo. ¹³ Ngiisi ábakafwira mu nyaaja, zikabayulubula. Narufu na Nakuzimu nabo, banatanga bo bâli gweti. Ngiisi mundu anatwirwa ulubaaja ukukulikirana ne'mikolezi yage.

¹⁴ Narufu na Nakuzimu, nabo banalashwa mwi'rya nyenga yo'muliro. Ne'yo nyenga yo'muliro, lwo lufu lwa kabiri. ¹⁵ Ngiisi

mundu yi'ziina lyage litakaboneka mu kitaabo kyo'bulamu, iri akalashwa mwo.

21

I Yerusaleemu mbyahya

¹ Haaho, nanabonaga igulu lihyahya, ne'kihugo kihyahya. Mukuba, igulu lya mbere, ne'kihugo kya mbere, byâli mali lenga. Kiri ne'nyaaja, zitâli ki riiri ho. ² Nanabona i Yerusaleemu mbyahya, akaaya keeru, kagweti kagajooka ukulyoka mwi'gulu imwa Rurema. Kâli limbisiibwi nga muhya keera úwayinyanyaaza mu kugenda imwa yiba.

³ Mu kirya kitumbi kyo'bwami, mwanay-iberekaania izu, lyanadeta: «Lolagi! Rurema akoli tuuziri kuguma na'bandu. Baganayamanwa. Bagaaba bo bandu baage. Naye agaaba ye Rurema wabo. Yenyene, bagatulanwa. ⁴ Imigenge yoshi, kundu igakereka mu masu gaabo, agagihotola. Hatagaki ba ulufu, kandi iri ikigandaaro, kandi iri amalira, kandi iri ubulyanirwe. Mukuba, ibya keera byoshi, bigaaba keera byalenga.»

⁵ Ha nyuma, ulya wo'kubwatala ku kitumbi kyo'bwami, anadeta kwokuno: «Lolagi! Byoshi íbiri ho, ngweti ngabihindula bibaagage bihyahya!» Haaho anambwira: «Yaga magambo, ugayandike! Mukuba, gali go'kuli, ganakwiriiri ukuyemeerwa.»

⁶ Anashubi mbwira na kwokuno: «Byoshi keera byakoleka! Niehe nie Alifa, na Omega! Nie Ndangiriro, na Nyukizo. Umundu, iri

angaba anyotiirwi, ngamúheereza amagoloovi ku busha. Ganali mu bira mu shyoko ya'miiji go'bulamu. ⁷ Yibyo byoshi, umundu iri angahima, agabihaabwa. Niehe, ngaaba Rurema wage, naye agaaba mwana wani. ⁸ Haliko, abahemu boohe, ahandu haabo hagaaba mwi'rya nyenga yo'muliro kwo guli mu yaka bweneene. Bagalashwa mwo, kuguma na ábatali mu mbiika kwo'bwemeere, na'banabitalaalwe, na ábali mu yitana, na ábali mu yerula, na ábali mu logana, na ábali mu yikumba imigisi, na ábali mu beesha booshi. Yulwo, lwo lugaaba ulufu lwa kabiri.»

⁹ Haaho, nanayijirwa no'muganda muguma wa mu balya balinda. Âli hiiti irya mitanga irinda íyâli yijwiri mwa'malibu galinda mazinda. Uyo muganda, anambwira: «Yija! Nguyereke umuhya we'Kyanabuzi.»

¹⁰ Uyo muganda anandwala mu kati ko'mutima ku kanywangi-nywangi ko'mugazi. Ananyereka kalya kaaya keeru, Yerusaleemu. Yako kaaya kâli gweti kagajooka ukulyoka mwi'gulu imwa Rurema, ¹¹ kanâli tangwiri bweneene no'bulangashane bwa Rurema. Kanâli keyengiini ngi'buye liija lye'kishingo, yasipi. Kâli twanganusiri nga kiyo. ¹² Yako kaaya, kâli zungulusirwi no'luzitiro luhamu bweneene, lwanâli riiri lula! Lwâli riiri ne'miryango ikumi ni'biri. Na kwi'yo miryango, kwâli biisirwi abaganda ikumi na babiri. Na ngiisi mulyango gwâli laliirwi no'muganda muguma-muguma. Ngiisi mulyango gwanâli yandisirwi kwi'ziina lyo'mulala muguma-muguma gwa'Bahisiraheeri, kwo iri ikumi

ni'biri. ¹³ Imiryango ishatsu yâli kizi langiiza uluhande lwe'sheere, ne'gindi ishatsu, uluhande lwe'muga, ne'gindi ishatsu, uluhande lwe'mbembe, ne'gindi ishatsu, uluhande lwe'kisaka. ¹⁴ Yulwo luzitiro luhamu lwa'kaaya, lwâli yubakiirwi ku ndaliro ikumi na zibiri. Na ku ngiisi lutaliro, kwâli kuyandike iziina lya ngiisi ndumwa ye'Kyanabuzi, kwo ziri ikumi na zibiri.

¹⁵ Uyo muganda úwâli kizi nganuuzâ, âli fumbiiti ingoni ikatulwa mu nooro, gira agere yako kaaya, kuguma ne'miryango yako, no'luzitiro lwako. ¹⁶ Yako kaaya, kâli riiri ne'mbande zina. Na zooshi zâli yumiini. Ne'kyanya ulya muganda akazigera ne'yo ngoni, anabona kwo'bula-bula bwa ngiisi luhande buhisiri nge'bilomeetere bihumbi bibiri na magana gana. Ne'kimango kyako nakyo, kyâli hisiri byebyo-byebyo bilomeetere bihumbi bibiri na magana gana.

¹⁷ Ulya muganda, anagera ne'kita kya yulwo luzitiro. Anabonaga kwo luhisiizi indambo makumi galinda na zibiri.* No'lugero lwo'yo muganda akakoleesa, lwo luguma na lwa'bandu bali mu koleesa. ¹⁸ Kalya kaaya, kâli yubasirwi ne'nooro muguuhya! Yanâli twanganusiri bweneene nga kiyo. No'luzitiro lwako lukayubakwa na'mabuye ágali mu

---

* **21:17** 21.17 indambo makumi galinda na zibiri mu kigiriki, biri mu detwa makubiti igana na makumi gana na gana.

buuzibwa yasipi.† 19 Indaliro zo'luzitiro zâli limbisiibwi na ngiisi mulala gwa'mabuye áganonosiri. Ulutaliro lwa mbere lwâli limbisiibwi na'mabuye ágali mu buuzibwa yasipi. No'lwa kabiri lwâli limbisiibwi na ágali mu detwa safiiri. No'lwa kashatu, lwâli limbisiibwi ne'kalikedoni. No'lwa kana, lwâli limbisiibwi ne'sikaribukile. 20 No'lwa kataanu, lwâli limbisiibwi ne'saridoniki. No'lwa kalindatu, lwâli limbisiibwi ne'saridwane. No'lwa kalinda, lwâli limbisiibwi ne'kirisolite. No'lwo'munaana, lwâli limbisiibwi ne'beriri. No'lwo'mwenda, lwâli limbisiibwi ne'topaazi. No'lwi'kumi, lwâli limbisiibwi ne'kirisoparaso. No'lwi'kumi na luguma lwâli limbisiibwi ne'hiyakindo. No'lwi'kumi na zibiri lwâli limbisiibwi ne'hametisito.

21 Inyiivi za yako kaaya kwo zâli riiri ikumi na zibiri, zâli riiri mbembe ikumi na zibiri. Ngiisi lwivi lwâli gizirwi mu luhembe luguma. Ne'njira mbamu ya mu yako kaaya, yâli yajirwi mwe'nooro muguuhya! Ee! Yâli langashiini bweneene nga kiyo.

22 Mu yako kaaya, ndaayo nyumba ya Rurema yo n'gabonaga mwo. Mukuba, Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi, kuguma ne'Kyanabuzi, boohe, boonyene yo nyumba ya Rurema. 23 Yako kaaya katalyagagi ni'goorwa mbu kayakirwe ni'zuuba, kandi iri mwezi. Mukuba, ubulangashane bwa Rurema, bwo buli mu katanguula mwo. Kirya Kyanabuzi, lyo ni'tara lyamwo.

---

† 21:18 21.18 Yago mabuye gooshi ágayandisirwi hano, gâli riiri amabuye áganonosiri. Ganali mu keyengana bweneene!

24 Na mu mulengeerwe gwakyo, mwa'bandu be'milala yoshi bagakizi genda. Abaami ba mu mahanga gooshi, bagakizi yiji kalunda mwe'bindu byabo byo'bulangashane. 25 Inyiivi za mu kaaya, zitâye yigalwe. Mukuba, mutâye be bushigi. 26 Ibindu bya'mahanga gooshi íbyâli kizi kaleetera ubulangashane no'lushaagwa, byo bigakizi leetwa mwo. 27 Haliko, mu bidwaki-iragi, ndaakyo íkyâye yingire mwo. Ndaanaye umunabihigo yeshi, úwâye fine mwo, kandi iri umutebani. Ábagakayingira mwo naaho, bali baabalya ba'maziina gaabo gali mayandike mu kitaabo kyo'bulamu kye'Kyanabuzi.

22

Ulwiji lwo'bulamu

1 Uyo muganda, ananyerekaga ulwiji úluli mwa'miiji go'bulamu. Yulwo lwiji, lwâli twanguusiri bweneene nga kiyo! Lwâli kizi huluka mu kitumbi kye'kyami kya Rurema, na mu kye'Kyanabuzi. 2 Lwanakizi hinga ha kati ke'njira ya namuhirye ya mu kaaya. Na ku ngisi ngombe yalwo, kwâli riiri ikiti kyo'bulamu. Biryâ biti, byâli kizi tongeka ngiisi mwezi, halinde byanakizi hisa ubugira ikumi na kabiri ku mwaka. Ne'bihunda byabyo, guli muti gwo'kukizi kiza abandu be'milala yoshi.

3 Mu yako kaaya, mutagaki bonekaga íbidaasirwi. Ikitumbi kya Rurema kyo kigaaba mwo, ne'kya yikyo Kyanabuzi. Abakozi baage bagakizi múyikumba, 4 iri banakizi múbona

amasu ku gandi. Ni'ziina lyage, ligayandikwa ku malanga gaabo.

⁵ Mu yako kaaya, mutagaaba ubushigi. Batagaanaba ni'goorwa lyo'kukizi yakirwa ni'zuuba, kandi iri lyo'kukizi molekerwa ni'tara. Mukuba, Nahano Rurema, yenyene ye gakizi batanguulira. Baganayama batwaziri imyaka ne'myakuula!

Yesu akola agayija

⁶ Uyo muganda anambwira: «Yago magambo, galyagagi go'kuli, ganakwiriiri ukuyemeerwa. Nahano Rurema âli kizi deta mu mitima ya'baleevi. Anali ye katuma umuganda wage, gira agendi menyeesa abakozi baage ngiisi ibikola bigakoleka.»

⁷ «Mumenyage bwija, ngola bu galuka! Amagambo go'buleevi ágayandisirwi mu kino kitaabo, bahiriirwi ngiisi ábali mu gasimbaha!»

⁸ Yibi byoshi, nie Yohana n'gabiyiyuvwirwa, n'ganabiyibonera. Ne'kyanya uyo muganda akabinyereka, nanaba keera nabiyuvwa no'kubibona, nanafukama mu magulu gaage, gira nimúyikumbe. ⁹ Haliko anambwira: «Uleke! Si twembi tuli bakozi ba Yesu, tuli kuguma na'bandi beene winyu abaleevi, kiri na'bandi booshi ábasimbahiri yaga magambo ámayandike mu kino kitaabo. Rurema naaho, abe ye ugakizi yikumba!»

¹⁰ Uyo muganda, anashubi mbwira: «Yaga magambo go'buleevi, kwo gali mayandike mu kino kitaabo, utagayifundeereze kwo wenyene. Mukuba, ikyanya gagakoleka kwo,

keera kyayegerera. ¹¹ Umundu, iri angaba ali mu gira amabi, agendererage no'kukizi gagira! Ngiisi munabihigo, naye agendererage ukuhigula! Ne'ri umundu angaba ali mu gira ibikwaniini imbere lya Rurema, naye agenderere ukubigira! Umundu, iri angaba akoli yerusiibwi, agenderere ukuyeruuka.

¹² «Mumenye bwija kwo ngola bu galuka! Ne'kyanya ngagaluka, na mbe ngola ne'mbembo, lyo ngahemba ngiisi bandu, ukukulikirana na ngiisi kwo bâli kizi gira. ¹³ Niehe nie Alifa na Omega! Nie Ndangiriro na Nyukizo. Nie Ndondeko na wo'Kuheza.

¹⁴ «Bahiriirwi ngiisi ábagweti bagaafula ibyambalwa byabo, gira lyo bahanguulwa ukulenga mu miryango ya yako kaaya. Banagendi lya ku bitumbwe bya kirya kiti kyo'bulamu. ¹⁵ Haliko, utubwa tugasigala imbuga lyako, kuguma na'balози, na'bashule, na'biitani, na ábali mu yikumba imigisi, na ngiisi ábakuuziri ibibeешa, no'kukizi bideta-deta.

¹⁶ «Niehe Yesu, keera namütumira umuganda wani, gira amùmenyeese yaga magambo mu mashengero. Niehe ni'Sina wi'Kondo lya mwami Dahudi. Mwomwo, mwo n'galyoka. Na ndi nie Ndonde íri mu yaka bweneene ku lukula.»

¹⁷ Umutima Mweru, kiri no'muhya, bagweti bagaadeta: «Uyijage!» Umundu, iri angayuvwa yaga magambo, naye akwiriiri adete: «Uyijage!» Umundu, iri angaba anyotiirwi, ayije! Ayiji yabiira amagoloovi go'bulamu ku busha, nga ngiisi kwo aloziizi.

Amagambo go'kuheza

¹⁸ Abandu, iri bagayuvwa gano magambo go'buleevi ágayandisirwi mu kino kitaabo, nabakengula kwokuno: Iri hangaba úgayushuula kwa'gandi, Rurema agamúyushuulira ku malibu ágakiyandisirwi mwo. ¹⁹ Ne'ri hangaba úgashaaza ku magambo go'buleevi ágayandisirwi mu kino kitaabo, Rurema naye agamúshaaza mu ngoome ya kirya kiti kyo'bulamu, na mu ngoome ya mu kalya kaaya keeru, nga kwo biyandisirwi mu kino kitaabo.

²⁰ Ulya úgweti úgatanga ubumasi hi'gulu lya yaga magambo, adesiri kwokuno: «Ngola bu yija!» E Nahano Yesu, bibe kwokwo! Uyijage!

²¹ Nahano Yesu, akizi mùgashaanira mweshi!

**Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru
Fuliiru: Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru (Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fuliiru

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

871cddeb-c358-58e1-a46a-1b6006a51f3b